іаръші, чееа че se maї веde ла dînseле, simплitatea чеа наівъ а пъmîntвлвї, пвptînd fлорї пе dвпе вреke, тъpцішорї ïn лвпа лвї mаptie, ла gîtȣ ші ла mînъ; gioчеї, віорeле ші ч л лt!..

Тоate aчestea, kostвmвл, danцвл, kîntekвл чел, оаре kвm патetikȣ, че se авde din gвра лорȣ, ле fаче îndestвл de fpвmoase ші adopaбiле!

Aste fpвmвseцї atît de kлasiче, mвmeле ші fiічеле pвmîne, н'аȣ pъmasȣ нічї odatъ а нв fi adopate ші admipate de вizitatopii stpeinї, чеї че kълъtopiръ пpin векеа пpoвinцie pomanъ, în пъpцiле dinkoa ші dinkoло de Алпі Daчiеї antiче.

Тiпвл damелор pomîne, fiind maї алеs aчела пе kape îл gъseште чiне-ва пpin пpoвinцiiле Itaлii ш'а ле Sпaniї, este adeвъpat o kлasiчitate de fpвmвseцe!.. Ш'aчeastъ fpвmвseцe deskpisъ пpin нiште tpъsвpї pegвлate а ле fisionomii челiї dвлчї, нiште okї віі плiнї d'вnȣ fapmekȣ înkîntъtopȣ, aчeї okї kъпpвї saȣ negpi, skînteind пpin dвлчеа ші лвminoasa лорȣ пpвпелъ fokȣ ші пasiвне, пasвл пotpiвitȣ ші fpвntea mъpeaцъ, пpekвm ші aчеа gвpъ вine desemnatъ, pespipînd нвmaї akчente amopoase, fаче toatъ sвблimitatea fisionomii лорȣ, пе лîngъ o taлie sвелтъ, плiнъ de simцiвiлitate ші mлъdiepe.!..

Аша dap Iлiana, fiika лвї Богdan Bodъ, fiind dвпъ kвm o нвmeште skpiitopвл magiapȣ

foapte fpsmoasъ neanъpat, ea konsepвъ aчestš tinš de fpsmsseцe pomanъ, kape kaлifikъ întp'atîta nepsoana sa, npeksm шi nsptъ aчestš kostsmš, adъogînd întpe aлteлe o eлeganцъ maĭ msлt saš maĭ nsцin ssnepioapъ!.. Mîndpъ pomînъ, ks oki eĭ чeĭ dsлчĭ kъnpsĭ, ks faцa aлбъ шi psmenъ, taлiea sвeлtъ, ks o inimъ ksnaцioasъ, tînъpъ шi nлinъ de nasisne, aчeea чe kapaktepisъ npea msлt snš adeвъpatš stpълsчitš sînцe, din чeлe maĭ вekĭ famiлiĭ domnitoape, nenoatъ a лsĭ Dpagoшĭ шi a aлtop Domnĭ вiteжĭ, ea epa чea maĭ лъsdatъ de kъtpe жsnîneseлe ksnцiĭ шi admipatъ de kъtpe toцĭ чeĭ mapĭ aĭ цъpiĭ!..

Ea nъpъsise naлatspiлe kanitaлeĭ ka sъ însoцiaskъ ne nъpinteлe eĭ nînъ шi în kîmnsл de вътълie, dinnpesnъ ks жsnîneseлe шi toatъ kspteа, de kape se afлa okoлitъ. Dap inima eĭ, maĭ ks seamъ fiind anлekatъ kъtpe чeлe sfinte, ns лinsia ks niчĭ o okasie d'a meпцe ka sъ'ш fakъ înkinъчisniлe ne лa sfinteлe лъkaшspĭ dsmnezeeшtĭ, psgîndš-se Maiчiĭ Domnsлsĭ nentps sъnъtatea шi fepiчipea nъpinteлsĭ eĭ kît шi nentps mîntsipea цъpiĭ!..

Saš ks toate kъ epa însoцitъ tot-d'asna d'o ssitъ domniaskъ, denpinsъ fiind ks лskpsл miĭniлop шi ks ekonomiea kasnikъ, nъpinteлe iepapxsл kateдpaлeĭ din Ssчiaвa, konfesopsл eĭ, 'ĭ a fost însnipat atîtea simцimînte nietoase, înkît ns tpeчea o zi fъpъ

ka повіла прінчіпеасъ съ нѕ fakъ tot fеляn de fапte џепероase, danii пе ла mînъstipi шi ажѕtopinџe челор съpaчi!..

Dap însъ inima ѕnei femei, opĭ kît de severъ s'ap аръta kъtpe ачеле пasiѕnĭ, de kape sîntѕ stъпînite fiinџеле челе вѕлgape, simte maĭ kѕ deoseвipe deшeptѕл, kape нѕ se поate înплini dekît прin niшte simџimînte oape kѕm віоленte шi tot de odatъ sѕвлime!..

Шi maĭ kѕ seamъ kъ fie че fiinџъ пе пъmîntѕ пъstpeazъ întinъpitъ în inima sa istopiea пpimiлор sъi anĭ, пpimeлe sѕвenipe a ле fpѕmoaseлор saле zиле, istopiea tpekѕtѕлѕĭ kопiлъpii saле пpekѕm шi a dopinџелор viitoape, ea dap se aфла пpeokѕпatъ înkъ de aчeste sѕвenipe шi dopinџĭ!..

Kînd însъ o вapiepъ kam aпевое de învins se пѕne întpe aчeastъ fiinџъ шi 'ntpe dopinџеле saле, spe a нѕ se пѕtea лesne peaлisa, ea atѕnчĭ se лѕптъ шi kѕ maĭ mape fokѕ, se хотъpaшte a fi maptipъ, sѕfepъ шi dopeшte; шi kînd, în челе din ѕpmъ, se веде kѕ desъвîpшipe kъzѕtъ, atѕnчĭ tpeпteле kape sѕie ла aлtapѕл dѕmnezeipi e singѕpa sпepanџъ kape'ĭ maĭ pъmîne, шi dinkoлo d'aчeasta se веде mopmîntѕл!..

Ast-feл inima fiiчеĭ лѕĭ Bogdan Bodъ epa stъпînitъ de o пasiѕne віолеntъ, de kape нѕ se пѕtea despъpџi, пpekît timпѕ epa atît de simџівiлъ!..

Nвmeлe че 'ĭ пвtemв da aчestei пasiвnĭ este toatъ istopiea чea fъpъ de sfîpшitв kape вmплe пaцiniлe viввлвĭ vieцi вneĭ femeĭ жвne, fie пpinчiпeasъ saв opĭ kape aлta!...

Însfîpшit aчeastъ пoвiлъ fiinцъ iввia, шi amopвл че o kinвia, o fъkвse ka sъ înfpвnte atîtea пepikoлe, de kape se afлa atвнчĭ înkonцiвpatъ, шi maĭ kв seamъ a iввi maĭ мвлt singвpъtatea!..

Adesea opĭ singвpikъ, depъptatъ de sgomotвл kвpцii, sввt вmвpa чea плъkвtъ шi meлankoлikъ a saлчii, лa dвлчeлe пpofвmв aл ввsiokвлвĭ ш'aл tpandafipвлвĭ, însвfлeцitъ пpin sвfлapea zefipiлop, kape лegъna pamвpiлe чeлe vepzinde a лe aniniлop, îĭ плъчea ka sъ шazъ пe вpasdeлe вnвĭ deлвлeцв, saв пe mapцinea вnвĭ isвopв ш'a se gîndi mepeв.!.

Ea pekema în minte-ĭ kîte вna вna toate sввeniplлe aniлop sъĭ шi maĭ kв seamъ aчeлe fepiчite momente, kînd a въzвt пentpв întîĭ пe fiв лвĭ Лaiotъ Bodъ din Mвntenia лa kвptea tъtîne-sъв!..

O! Dвmnezeвлe шi sfîntъ Пpea Kвpatъ, este kв пвtinцъ ka aчeastъ feчoapъ, kape 'n koпiлъpiea eĭ fв kpeskвtъ nвmaĭ în esemплвл чeлop sfinte a лe вisepiчi, sъ fie astъ-zĭ atît de tвpmentatъ de kъtpe o пвoвъ пasiвne?..

Se пoate ka ea sъ sвfepe atît de мвлt,

înkît лakръшiлe eĭ sъ fakъ a kpeшte вѕsiokѕл, шi saлчiea, maptѕpъ despre tîngѕipea eĭ, tot asemenea de meлankoлikъ шi întpistatъ ka dînsa, sъ fie singѕpa eĭ konsoлape, singѕpa kofidentъ despre sѕspineлe шi dѕpepea eĭ?..

Afapъ de asta, a пѕtѕt oape sъ fie înцeлeasъ de kъtpe пъpinteлe eĭ saѕ̆ чeлѕ̆ пѕцinѕ̆ de kъtpe mamъ-sa Doamna, ka чe ꙍpa kaѕsa kape mîxnia пînъ 'ntp'atita шi kinѕia пe жѕna шi пpea iѕвita лopѕ̆ fiikъ?..

Neaпъpat astъ dѕpepe îĭ пpoveni de лa пѕвeлa чe se пpiimise лa kѕptea tъtîne-sъѕ̆, kѕm kъ Бѕkѕp fѕ mopt în вътълie!..

A! Dѕmnezeѕлe, fi-вa adeвъpatъ aчeastъ пѕвeлъ?.. Ax! чe nenopoчipe пentpѕ o inimъ kape în adeвъpѕ̆ iѕвeшte!.. Kîtъ dѕpepe пentpѕ aчeea kape пѕ tpъia de kît în spepanцa ѕnop ziлe de fepiчipe!.. Kît e de nenopoчitѕ̆ mapinapѕл kъpѕia steaoa пoлapъ fiind stinsъ de dinaintea okiлop sъĭ, ne въzînd de kît пѕopĭ negѕpoшĭ пe opisontѕ̆, шi вaлѕpiлe mъpiĭ ѕmfлîndѕ-se шi pedikîndѕ-se ka niшte mѕnцĭ, staѕ̆ gata a înгiцi mika sa вapkъ; aпoĭ în miжлokѕл întѕnepikѕлѕĭ nonцiĭ, depъptatъ пpea mѕлt de лa цepmѕ̆, îшĭ вede de o datъ kîpma шi kataptѕл de kape e пîn za лegatъ sfъpъmîndѕ-se de iѕцimea вîntѕpiлop шi a вaлѕpiлop mъpiĭ!... O! чe maĭ pъmîne atѕnчĭ пentpѕ nenopoчitѕл mѕpitopѕ̆!.. Mѕлte dintpe

ачеле fiinцĭ gреȣ̆ апъsate de soартъ, îшĭ gръбіръ мормîntȣл, арȣnkîndȣ-se de бȣнъ воіе ла о моарte sigȣръ, къчĭ нȣ пȣtȣръ sȣfері dȣререа kаре'ĭ îмповъра; dар ачеаsta este о kрімъ неерtatъ ka sъ se револте чіне-ва în kontра destinȣлȣĭ шi a ачелȣіа kаре ле а воit toate ast-фел!... A-tȣнчĭ dар нȣмаĭ клеменца череаskъ е чеа маĭ апропіеатъ de омȣ̆; ла dînsa dар требȣіе sъ a-лергъмȣ̆!..

О! kît de мȣлtȣ̆ dар плînse неnорочіta Iліанъ, аȣzind desпре моартеа ачелȣіа пе kаре еа îл іȣбіа шi kърȣіа еа îĭ жȣраse аморȣ шi fi-delitate пînъ ла мормîntȣ̆!..

Че візȣрĭ de ферічіре шi kîtъ sперанцъ нȣ însoцiseръ ачеле моменtе нешtерse din inima еĭ, kînd, ел, Бȣkȣр, ачела пе kаре еа шi'л алеse de soцȣ̆, îĭ ръsпȣndea în нiшtе акчеnte dȣлчĭ шi 'ĭ фъчеа цiȣръмinte, de kаре жȣна прінчеаsъ ера atît de înkpedinцatъ шi мȣлцȣмitъ!..

Însъ акȣм, astъ нȣвелъ fatалъ îĭ zічеа къ ел este морtȣ̆, шi se ведеа невоitъ а ȣрма dȣ-пъ воінца пъріnцілор еĭ, чеĭ че kъȣtаръ а о ȣнi kȣ ȣнȣ̆ алtȣл; negрешit вре ȣнȣ̆ fiȣ̆ de боіерȣ̆ saȣ̆ fiȣл вре ȣнȣĭ stъпînitорȣ̆! Dар пріn ачеаsta еа требȣіа а'шĭ кълка цiȣръмîntȣл!..

Еа 'шĭ лȣъ kȣ desъвîршіре хотърîреа de-sпре чееа че требȣіа sъ fakъ, шi dекларъ къ

нѫ se ва мърita nічї odatъ ші къ воіеште sъ intpe în вре о mînъstipe!...

Еa se мъртѫрisi despre ачеаsta konfesoрѫлѫї eї ші ел о înkѫраџе; dap Bodъ, fiind къ se gъsia în ажѫнѫл ѫneї вътълії џенерале kѫ ордеде тътърешtї, zise къ tрeбѫie sъ maї aштеnte ші sъ se gîndiaskъ вine!..

Жѫna fiikъ de преа мѫлta întpistape ші dѫpepe, îшї fъkѫ kît maї îndatъ преgъtipea ka sъ îmбpaчe pasa ші а'шї пѫne kamiлafka пе kaпѫ, sъ se пpoſtepne kѫ totѫл ла aлtapѫл dѫmnezeipi.

Еa 'шї fъчea maї kѫ seaмъ în toate ziлеле înkinъчiѫnea ші 'шї askѫndea лakpъmiле în singѫpътatea лiвeziлop, în dѫлчea ачеа тъчере, neîntpepѫптъ de kît de kîntapea пасърiлор, лîngъ мѫpмѫpa ѫпѫї isвopѫ apџintiѫ, че peflеta вpe o pazъ a soapeлѫї skъпътатъ пpin desiшѫл apвopiлop, aпpoaпe de ѫпѫ stежарѫ вekiѫ, ѫnde, asemenea ѫneї вestaле, întpeџiind fokѫл sfinџitѫ, înkpedinџase singѫpътъџiї ші ачеstop fpѫmoase лokѫpї жѫneџea ші sѫfepinџеле eї!... Întp'ачеаsta sokotindѫ-se maї aпpoaпe de Dѫmnezeѫ ші stînta Пpea Kѫpatъ, пpin pѫџiле че ea ле postia, o лiniшte череаskъ ші o пѫtepe sѫпpa ѫmanъ simџia къ se kовоаpъ în sѫfletѫ-ї, ші atѫnчї, se ѫita пе sine, îшї ѫita dѫpepea de kape ea пînъ atѫnчї fѫsese kinѫitъ ші еpa kѫ totѫл aлinatъ!...

Dap, o minѕne! fiika лѕї Бoĝdan, ачеastъ anџeлikъ kpeatѕpъ, de kîte opї se denъpta npea mѕлt npin aчeste лokѕpї soлitapiї, шi kѕ kît se nepdea în peлiџioaseлe eї kѕџetъpї, ea nѕ se aflа singѕpъ!..

Ka лa zeчe пasї în depъptape de dînsa, ѕnѕ̆ tъtapѕ̆ kѕ fisionomiea smoлie, mape шi чiѕпitѕ̆ de въpsatѕ̆, kѕ oki poшiї шi mititeї, kѕ kanѕл pasѕ̆, în aл kъpѕia kpeштetѕ̆ aвînd nѕmaї kîte-вa fipe de пъpѕ̆ шi лeĝatѕ̆ kѕ ѕnѕ̆ tѕpвanѕ̆ nѕopiѕ̆, пѕp-tînd o плatoшъ de apaшъ, kape 'i akonepia nen-tѕл, шi aвînd ne snate ѕnѕ̆ apkѕ̆ kѕ maї mѕлte sъџeџї, fiind înapmatѕ̆ de ѕnѕ̆ tonѕzѕ̆ шi ѕnѕ̆ na-лoшѕ̆ kît toate ziлeлe лa чinĝъtoape-ї, mepџea fѕpi-шatѕ̆, шi, ka ѕnѕ̆ ĝѕшtepѕ̆, kѕ okiї џintiџї, kѕ ĝîtѕл întins d'asѕnpa лaвeлop saлe, nѕ skъna din ве-depe kîtѕ-шї de пѕџinѕ̆ вiktima чe o aвea din n●intea okiлop sъї!..

Aчesta epa iskoditopѕл saѕ̆ snionѕл лѕї Пѕki kъneteniea apmiї tъtъpeштї, despre kape aвѕ-pъmѕ̆ вopвъ maї sѕsѕ̆!...

VI.

Pe Alah şi pe sabiea mea.

Пentrȣ kъ жȣna fiikъ epa inoчentъ, de aчeea ші nȣ пȣtemȣ̆ ziчe kîtȣ-ші̆ de пȣџinȣ̆ kъ epa kȣлпaвiлъ despre пasiȣnea чe o чepkа...

Singȣpa eĭ џpeшaлъ fȣ nȣmaĭ kъ se înkpeзȣse пpea mȣлt inimeĭ saлe чeлiĭ лinsite de esпepienџъ, kît ші se aвandonase kȣ totȣл ȣneĭ meлankoлiĭ пepikoлoase, despre kape nikъipĭ nȣ'ші̆ пȣtea џъsi ȣшȣpape, de kît пpin desimea apвopiлop, пe вpasdeлe vepzinde ші mъpџiniлe чeлe nitopesчĭ a лe пîpaieлop, de kape se afлъ atît de avȣџiosȣ̆ ші înfpȣmȣseџatȣ̆ лokȣл aчesta.

Nimenĭ, пpin ȣpmape, n'ap fi înkpiminat-o despre aчeastъ apzъtoape dopinџъ d'a se pȣџa dimineaџa în pъsъpitȣл soapeлȣĭ ші seapa лa aпȣsȣл sъȣ̆, în astъ singȣpъtate плъkȣtъ, ȣnde tot de odatъ пȣtea fi aȣzitъ de чepȣ̆ kît ші a fi vіktimъ a feapeлop seлвatiчe.

Kȣ toate însъ, sokotind moda timпiлop, afapъ de sȣita domniaskъ, de kape apape opĭ пoa-

te fi лinsitъ o Bodiцъ kînd ese din kasъ, se a-fлa înkъ în tot timпȣл apmatъ de ȣnȣ̆ пȣmпaлȣ̆ kȣ fopma ȣnȣĭ mikȣ̆ анџерȣ̆, че'л пȣpta ла чin-gъtoape-ĭ.

Dap Iлiana, iȣвind în inoченца eĭ simплitatea лъkȣitopiлop, ȣmвлa maĭ adesea opĭ singȣpъ, пen-tpȣ kъ meрџea sъ ажȣte пe чеĭ пeпopoчiцĭ, шi пe лîngъ aчeasta, вpaцȣл eĭ, kît de deлikatȣ̆ шi de чea maĭ ръпitoape fopmъ, пȣ epa лiпsitȣ̆ de oape kape esepчiцiĭ, desпpe mînȣipea apmeлop, fiind kъ în mȣлte pîndȣpĭ însoцise пe пъpintеле eĭ ла вînъtoapea чepвiлop ш'a kъпpioapeлop; aшa dap ea пȣ aвea пiчĭ de kȣm de че sъ se teamъ de вȣлпĭ saȣ̆ aлte feape,d intpe kape oamenii sîntȣ̆ чеĭ maĭ ръĭ!..

Kътpe aчeasta, fiind în лȣna лȣĭ Kȣптopȣ̆, apшiцa soapeлȣĭ epa пesпȣsъ, шi kȣ kît zioa înainta, kȣ atît epa maĭ плъkȣtъ pъkoapea aче-stop лiвezĭ вepzinde, пpekȣm шi mȣpmȣpa isвo-pълȣĭ maĭ dȣлче.

Soapeлe pъsъpind kȣ aчea stpълȣчipe пom-пoasъ, че o gъseшte чine-вa desemnatъ în isto-piea fpȣmȣseцiлop Opientȣлȣĭ, anima пapkъ пa-tȣpa, fъkînd пasъpiлe a kînta, insekteлe a вom-въi, плanteлe, fлopiлe pъspîndiaȣ̆ плъkȣta лopȣ̆ пpofȣmape, viцa шi fpȣkteлe asemenea se ko-лopaȣ̆ de aчea pȣmeniaлъ d'aȣpie, de kape se вȣkȣpъ okiȣл шi inima omȣлȣĭ kînd лe вede!..

Чine dap n'ap isbi a pъmînea kît de mѫлt în miжлokѫл ачestsĭ edemš tepestpъ, шi maĭ aлes, ачeea aл kъpiia sѫfлetš sѫfepe, fpѫntea 'ĭ e apzîndъ шi inima stpiвitъ de dѫpepe?.. Чe лѫkpѫ dap ap fi пѫtѫt-o konsoлa, a'ĭ pъkopi fpѫntea saš a'ĭ aлina inima daka nѫ ачeste fpѫmѫseцĭ a лe natѫpeĭ, simцind пe fpѫntea sa adiepea zefipiлop, шi пpiвind kѫm шepпѫeшte isвopѫл пpin eapвъ?..

Aшa dap nѫmaĭ ачeste fpѫmѫseцĭ, ѫnite kѫ niшte kѫцetъpĭ peлiцioase, fъkѫ пe fiika лѫĭ Богdan a вizita desš ачeste лokѫpĭ, a întîpziea ш'a se depъpta пpea mѫлt în ачea zi de kѫaptipѫл ѫnde se afлase пъpinteлe eĭ.

Depъptîndѫ-se dap din че în че kѫ niшte пasi лegъnaцĭ шi papĭ, пepdѫtъ în kѫцetъpĭ, fiind tpaвestitъ, пѫptînd ѫnš вълš negpѫ пeste kinѫ-ĭ, че kѫ atît maĭ mѫлt o fъчea peцina misteпioasъ a dѫmвpъвiлop, nѫ лъsa a i se вedea de kît okiĭ чeĭ poшiцĭ de лakpime, шi aшa ea ажѫnse пînъ лa mapцinea ѫneĭ gîpлiцe, ѫnde se oпpi.

Dap tot de odatъ o skimвape pepede вeni kѫ isцiaлa fълцepѫлѫĭ ka sъ skimвe stapea sa de tpisteцe întp'o ѫnaimъ kѫtpemѫpъtoape kape 'ĭ îngeцъ toatъ inima, шi ne aвînd лa ачeasta че fache, înцenѫkie kѫ deвoцiѫne, skoase din sînѫ-ĭ o mikъ ikoniцъ, пe kape tot-d'aѫna o пѫpta лa sine, ka чeлš maĭ sakpѫ odopš, ikoniцa stîn-

tȣлȣĭ Тънase, че i o didese însȣшĭ fidanцatȣл eĭ, kînd fъkȣseръ skimбȣл ineлeлop, maĭ 'nainte de плekapea лȣĭ пentpȣ бътъліe!.. Ачeasta epa пentpȣ dînsa ȣnȣ taлismanȣ sfinцitȣ, апърътopȣ în kontpa непopoчipiлop de tot feлȣл, de чiȣmъ, de fokȣ, de saбie шi de goana вpъжmaшȣлȣĭ!...

Opisontȣл nȣmaĭ de kît îшĭ askȣnse ka пpin tp'ȣnȣ fapmekȣ fpȣmȣseцiлe saлe шi niшte nȣopĭ negȣpoшĭ se gpъmъdipъ din naintea okiлop eĭ.

Atȣnчĭ ea, asemenea maptipiлop, în antikitatea чea пъgînъ, че aшtептaȣ în apeнъ a fi sfîшiaцĭ de feape, пentpȣ kpedinцa лȣĭ Kpistȣ, înapmîndȣ-se kȣ aчeлȣ kȣpaцiȣ че'л simte omȣл nȣmaĭ în momente de mapĭ пepikoлe, întinse mîiniлe kътpe чepȣ, шi oki eĭ fiind цintiцĭ înkъ пe sfînta ikoniцъ, че o цinea stpînsъ în mîinĭ kȣ чea maĭ înfokatъ kpedinцъ, zise aчeste вopбe:

— Maika лȣĭ Dȣmnezeȣ шi sfinte Тънase ажȣtъ-mъ!..

Шi îndatъ kъzȣ fъp de simцipe шi maĭ mȣлt moapтъ пe џenȣki eĭ.

Тъtapȣл fȣ îndatъ deskoпepit atȣnчĭ шi se afлa лa doĭ пasĭ în aпpoпiepe de dînsa, dap nȣ kȣtezъ înkъ a пȣne mîna sъ pediчe вълȣл sȣб kape epa askȣnsъ faцa eĭ, чi nȣmaĭ întinzîndȣ-se kȣ kaпȣл de depapte шi kȣ mîna пe fepȣл de лa чingъtoape-ĭ, 'ш'apъtъ dinцi, pînжind kȣ ȣnȣ sȣpîsȣ satanikȣ че fъчea seлбateka sa figȣ-

ръ ші маї fioроasъ ші маї sпъіmîntътоаре, ші dѕпъ ачееа, întinzînd amîndoѕъ враџеле sпре dînsa, ea skoase ѕпѕ џіпътѕ пътрѕпzъторѕ; dар ел, kѕ челѕ маї mape impresemîntѕ, înaintînd ka ѕпѕ шарпе asѕпра eї, zise морmъind: — fiikъ de giaѕрѕ връжmашѕ, пе Алах ші пе saвіеа-mї nѕ о sъ skaпї!..

VII

Cea de pe urmă speranță kare o maĭ ținea pe pămîntŭ.

Челе dintîĭ разе а ле soapeлȣĭ аȣріа вîр-фȣріле челе înaлte а ле Чахлъȣлȣĭ. Чеаца dimineцiĭ nefiind înkъ ридikatъ de пе въiле de kътре Чiȣкȣ, askȣndea ka întр'ȣnȣ вълȣ деалȣрі, въĭ, кърърі, копачі чеĭ antічĭ шi stînчеле цigantiче.

Doĭ kълърецĭ înвълiцĭ în mante албе ȣркаȣ шi skoбораȣ деалȣріле; еĭ semънаȣ ka doĭ viтежĭ de kodрȣ, пе kаре iĭ апȣкъ dimineaцa în дрȣмȣл челȣ маре шi daȣ мереȣ pinteniĭ kaiлор, pentрȣ а мерце maĭ iȣte.

Sȣфлареа vintȣлȣĭ фъчеа înkъ simцitъ ръkoapea de noaпте шi ȣndoia koaмеле kaiлор че мерцеаȣ în treaпъдȣ, iар пасъреа domnitoape а пъдȣрiлор imita nikezapea лорȣ, skoцînd мape sȣnetȣ, че'л репета de maĭ мȣлте орĭ eko kаре ръсnȣndea ka о воче detȣnътоаре de чее-л-алтъ парте а мȣнцiлор.

Din че în че чеаџа fꙋ pisinitъ dinaintea лорꙋ, ші ачестї кълъреџї арташџї пꙋteaꙋ fi біне desemnaџї, ka doї вꙋлtꙋрї че 'шї іаꙋ sборꙋл din înълџimea stînчілор kъtpe kîmпіe.

Аша еї лъsaꙋ în ꙋрша лорꙋ stînчіле челе віnete, kotitꙋріле дрꙋтꙋрілор, копачі чеї înалџї ka mꙋntеле, вълчеле ші апеле пріn kape tречeaꙋ.

Еї îndatъ ешind din toate astea, se aфларъ în тіжлокꙋл kîmпіеї depъrtate sꙋв поалеле mꙋнџілор, fiind kъ amîndoї ачестї oсташї fъчeaꙋ a se iꙋџi din че în че maї mꙋлt kaii лорꙋ.

Întp'ast-feл de kinꙋ еї кълътоpisepъ пînъ ла zioa maї mꙋлt de жꙋтътate, ші se depъrtapъ о kaле лꙋngъ, de ла локꙋл de ꙋnde порnisepъ în ревърsatꙋл ziорілор.

Ꙋnꙋл dintpe ачестї doї, kꙋ fisionomiea чева maї matꙋpъ, înfъџіша ꙋnꙋ kinꙋ oakeшꙋ, kꙋ о въpвіе neagpъ kape 'ї îmвpъka tot образꙋл, ші oki лꙋї еsпріma ꙋnꙋ fokꙋ de вітежіе, kꙋ ꙋnꙋ aepꙋ sepiosꙋ ші oape kape melankoліе deskpisъ пе fpꙋntea sa.

Чел d'ал doiлea, че-ва kam плъвіџꙋ, пъреа maї жꙋne, kꙋ о fisionomie maї пꙋџinꙋ sepioasъ de kît ачелꙋї dintîї ші se apъta maї џлꙋmeџꙋ. Ла toatъ ворва че ачеsta о adpesa kamapadꙋлꙋї sъꙋ, пꙋ ліпsia sꙋpisꙋл de пе вꙋseле лꙋї, kînd чел dintîї askꙋлta în tъчере, însъ respꙋnsꙋл îї epa papꙋ ші апъsatꙋ.

Челȣ̆ maĭ жȣпе релъ ворба, adpesîndȣ-se кътре челȣ̆ maĭ matȣрȣ̆, пе каре паркъ 'л ар респекta, кȣ toate ачестеа, пъzind оаре каре кȣвиinџe dinaintea лȣĭ, de шi алтmintepĭ eĭ semънаȣ̆ tot ȣна кȣ портȣл, ekiпаџiȣл ле ера tot ла ȣпȣ̆ felȣ̆, армаџĭ de o потрівъ, шi amîndoĭ пȣрtaȣ̆ mantале албе кȣ ġлȣġъ, шi aveaȣ̆ къчiȣлĭ џȣркъпештĭ пе frȣntea лорȣ̆.

— Sîntȣ̆ maĭ біне de патрȣ zile, stъпîне, de kînd къльtopimȣ̆, шi de iepĭ, de kînd кълкаръmȣ̆ пе пъmîntȣл Молdoвi, пȣ întîlnipъmȣ̆ nічĭ ȣпȣ̆ пȣiȣ̆ de крештinȣ̆, mъкар ка sъ не dea бȣпъ zioa!..

Чел d'алътрi пȣ лȣъ seama ла чеea че 'ĭ zise, аръtîndȣ-se foapte преокȣпatȣ̆ шi къzȣtȣ̆ пе ġîndȣpĭ, прівind кȣ оаре каре лȣаре aminte de чеа-лалтъ парte a opisontȣлȣĭ.

— De ла ȣпȣ̆ timпȣ̆, stъпîне, te въz tot tpistȣ̆. Че aĭ?.. Аȣ̆ пȣ штiĭ къ Моџikȣ este ȣпȣ̆ boinikȣ̆!.. Spȣne-mĭ mie шi че'џĭ пасъ!.. ле fak eȣ̆ toate бȣне!.. Поate te dopȣ̆ înkъ ръпiле!.. Spȣne, аȣ̆ пȣ kȣm-ва aveтȣ̆ a трaџе niskaĭ-ва nekazȣpĭ în къльtopiea noastpъ, шi пентрȣ каре џi s'a fъкȣt вре ȣпȣ̆ semпȣ̆ ръȣ̆?.. Чi mъкар de ар skoate ȣчigъ-л крȣчеа пе хаn-тъtapȣ̆ înaintea noastpъ, къ, ȣite, 'л ашĭ рȣпе кȣ dinџi de віȣ̆!..

Ла aчeste ворбе челȣ̆ maĭ matȣрȣ̆ se 'ntoapse кътре soџȣл sъȣ̆:

— Eĭ, dpaġȣл meȣ̆ Моџikȣ, ла tine e лesne!..

tȣ nȣmaĭ ȣna щtiĭ щi ла aea te gîndeщtĭ, dap, vezĭ, ла mine sîntȣ maĭ mȣлte!..

— Чi ka fie, tpeakъ mearpgъ щi asta ȣnde s'a dȣs a-лe-лaлte!.. Поate kъ пе mîine dimineaцъ voмȣ aжȣnџe în Tîpgȣ-Фpȣmosȣ, щi d'aчi înkoлo doap пе va avea Dȣmnezeȣ de gpiже!..

— Vezĭ віne, пentpȣ ȣnȣ voiniчeлȣ ka tine, zise чeлȣ maĭ matȣpȣ, ivindȣ-se пе вȣseлe saлe ȣnȣ sȣpîsȣ maĭ mȣлt siлitȣ, че'џi паsъ!.. Ia sъ te vedem kînd te'ĭ înkъepa kȣ tpeĭ патpȣ vpъжmaшĭ de gîtȣ-џĭ!..

—Ха! sъ tpъeщtĭ Moџikȣлe! adъogъ чeлȣ maĭ жȣne, asta vpeaȣ щi eȣ!..

—Лasъ kъ o sъ пе fie de aжȣns пentpȣ amîndoĭ!.. Ia te ȣitъ koлo; vezĭ tȣ пȣлвepea aчeea mape че se пepde ka ȣnȣ пȣopȣ пeste aчeлe deaлȣpĭ din faџa noastpъ? п'akoлo пе e dpȣmȣ!.. Чine щtie daka п'o fi vpe ȣnȣ tpȣпȣ de tъtapĭ kape aȣ плekatȣ dȣпъ плeaшkъ п'în џinȣtȣpĭ!... Чine поate щti saȣ пе поate înkpedinџa kъ пȣ пе voмȣ întîлni kȣ dînшi în kaлe!.. aпoĭ sъ te vъz Moџikȣлe!..

O! Doamne, zise чestъ-л-aлtȣ, kȣ oape kape kiпȣ veseлȣ, dap kape însъ пȣ askȣndea щi oape kape mîndpie пentpȣ kъ чeлȣ dîntîĭ ĭĭ zisese voiniчeлȣ, vъzȣt-aĭ însȣ-щi kȣ oki în въtaia чea din ȣpmъ че o avȣpъmȣ kȣ Ȣngȣpi ..

— Біне zічї, ȣnde ші fȣseiȣ̆ рънitȣ̆, în kît нічї пînъ акȣm нȣ mъ почї лекȣі!..

— Апоï преа о fъkȣseшї ші dȣmneata de оае!.'. Нȣ te ȣitaï kъ ераï околitȣ̆ de ла sпate ші înaintaшї тереȣ̆ kȣ oameni nostpi în табъра връжмъшеаskъ; mъ mip, zъȣ̆, kъ aï пȣtȣt isпръві kȣ atît!..

— Dap че вреï maï mȣлt de kît asta!.. Fȣseiȣ̆ рънitȣ̆ ла ȣmъpȣ̆ ші ла пічорȣл dpeптȣ̆, în kît абіа staȣ̆ пе калȣ̆ de dȣpepe!.. Аштеаптъ нȣmaï, kъ нȣ штimȣ̆ înkъ че ni se ва întîmпла пінъ diseapъ, saȣ̆ пînъ mîine dimineaџъ!..

Ші 'ntp'ачеstȣ̆ kiпȣ̆ вopбind amîndoï kълърeџі nostpi, ажȣnsepъ пînъ ла mapџinea ȣneï апе mapï, kape se ziче kъ ap fi fost a Sipetȣлȣї ші kape kpeskȣse преа mȣлt din плоiле че акопеpise mȣнџiï.

Врînd eï a tpeче de чеа-л-алтъ парte a pіȣлȣї, възȣръ kъ тъpîmȣл ера foapte ръȣ̆, че fъчеа tpeчepea aневоіоасъ; ші аша челȣ̆ maï sepiosȣ̆ dintpe eï zise sъ meapgъ maï ла вале, kъ вop gъsi ȣnȣ̆ badȣ̆ maï бȣнȣ̆.

Ші amîndoï репеzipъ kȣpsiepiï în fȣga mape, апȣkînd în партеа despre miazъ-zi пе mapџinea pîȣлȣї, пînъ че se fъkȣpъ невъzȣџї, skoборînd ші ȣpkînd dealȣpiле de kape e dominatȣ̆ maï tot пъmîntȣл Молdовiї.

Însъ maï 'nainte de toate, tpeбȣind a da pe-

лаџie лекторiлор nostpi despe челе че se пе-
tречеаȣ̆ în преџiȣрȣл astop локȣрĭ, пȣtemȣ̆ sпȣ-
пе kъ Бȣkȣр пичĭ de kȣm пȣ se amъџise, kînd
а възȣt ачеа пȣлвере înълџîndȣ-se kȣ пȣterea
ȣпȣĭ вîptежiȣ̆, пе kape попорȣл în прежȣdiџiȣ-ĭ
îл kpede kъ e dominat de Iелiле!.. În adeвъpȣ̆
Тъtapiĭ epaȣ̆ akoло.

Akȣm sъ пе 'ntoapчemȣ̆ okiĭ kъtpe fȣpȣл
че dȣчеа алъtȣpea пе шаоа чеа tъtъpeaskъ a
apmъsapȣлȣĭ sъȣ̆ пе inoчenta fiikъ, чееа че,
kînd se deштепtъ din лешiпȣл în kape kъzȣse
ла марџinea ģîрлiџеĭ, se възȣ пȣмаĭ kondȣвъ
kȣ iȣџiала вîntȣлȣĭ de kъtpe Тъtapȣл, pъпitopȣл
eĭ... Еа fȣsese întp'o kлiпъ apȣnkatъ пе kaлȣ̆,
шi Тъtapȣл џiind-o песte мiжлокȣ̆, kа пе ȣпȣ̆
koпiлȣ̆, se depъptъ kȣ dînsa în мiжлокȣл kîm-
пiеĭ, pedikîndȣ-se ȣпȣ̆ пȣорȣ̆ de пȣлвере пе ȣp-
ma kaлȣлȣĭ sъȣ̆ че sвȣpa kа o visiȣne...

Satan п'ap fi înfъџiшat ȣпȣ̆ kiпȣ̆ maĭ ȣpî-
чоsȣ̆ ш'ȣпȣ̆ aepȣ̆ maĭ înfiopъtopȣ̆ de kît ачела че
se apъtъ dinaintea okiлор Iлiani, чееа че a-
tȣпчĭ se kpeзȣ пepdȣtъ, пе maĭ aвînd алtъ sпe-
panџъ de mîntȣipe, de kît пȣмаĭ ачелȣ̆ taлismanȣ̆,
mika ikoniџъ, пе kape o stpînџea kît пȣtea întpe
mîiniле saле.

Oki eĭ înчetaseръ d'a maĭ въpsa лakpime,
în ачел momentȣ̆ de tepoape. O seлвъtъчie de
disпepape пpofȣndъ пъpea kъ'ĭ koпpindea din

че în че maĭ mȣлt, ші 'n toatъ fiinца-ĭ нȣ se ведеа deskpiindȣ-se, прін челе maĭ tpiste impресіȣнĭ, de kît snaima ші тȣрбȣрареа sȣfлetȣлȣĭ eĭ.

Gъsindȣ-se în ачeastъ deплоравілъ stape, stpîngînd în mîiniле сале ikoniца Sfintȣлȣĭ, daka maĭ пȣtea simцi ші kȣцeta ла че-ва, epa нȣmaĭ нȣмеле Maiчi Domнȣлȣĭ, kȣ kape fȣsese tot-d'aȣna deпpinsъ a'л pепеta, în momentеле сале челе maĭ sȣбліme.

Тъtарȣл dînd fpîȣ калȣлȣĭ sпpe a mерцe în воеа sa, fȣцeа ka o sъцiatъ ші, нічĭ пъdȣpĭ, нічĭ deaлȣpĭ, нічĭ kiap валȣріле ȣнеĭ апе fȣріоase нȣ'л ap fi oпpit, daka n'ap fi fost воінца stъпîнȣлȣĭ sъȣ ka sъ'л oпpiaskъ.

Întp'o kліпъ, пȣtemȣ zіче, mepgînd eл tot kȣ ачeastъ iȣцiaлъ, se deпъptase maĭ mȣлte staцiĭ ші преа пȣцiн maĭ авеа ka sъ intpe în черkȣріле челе koпpinse de Тъtapĭ, ші de ȣnde Богdan îndeшept s'ap fi лȣntat ka sъ maĭ ia înапоі пе преа iȣвita sa fiikъ.

Кȣ toate ачestea Тъtарȣл нȣ воі sъ intpe kȣ ачeastъ anцeлikъ fiinцъ în mіжлokȣл валȣріlop sпȣmoase a ле pîȣлȣĭ, kape se вedea aлбind dinaintea sa, пentpȣ kъ eл tpeбȣia a o dȣче în чеа maĭ бȣнъ stape ла stъпînȣл sъȣ Пȣki...

Kînd ажȣнse ла mapцinea апеĭ, în a kъpia dipekцiȣне апȣkaseрь ші kълъpeцi nostpi чеĭ de sȣsȣ, maĭ sпpe miazъ-noапte de ла пȣnktȣл

ȣnde sosiserъ eĭ, ел възȣ о плȣtъ kape, прin întîmпларе, skoворîndȣ-se пе Sipet ла вале, se опrise tokmaĭ ла марџine.

Deskъликъ нȣmaĭ de kît ачi шi întinse mîna sъ dea жosȣ пе жȣпа fiikъ, че trечеа прin toate ачestea ka прin tр'ȣпȣ visȣ îngрozitорȣ.

Skoase fрîȣл din kaпȣл армъsарȣлȣĭ sъȣ шi'i dete dрȣмȣл, ka sъ tреakъ singȣрȣ de чеа-лалtъ парte а рîȣлȣĭ.

Плȣta fȣ înчеркаtъ îndatъ de dînsȣл, чел че intръ întîĭ întрînsa, în ȣрmъ trase шi пе жȣпа fiikъ, kape ачi se пърȣ kъ пъшеште чева maĭ воioasъ.

Ведереа апеĭ о лȣminъ, deштentînd-o din аморџiала че о stъпinise пînъ atȣпчi. Oki eĭ se пърȣръ а se 'ntoарче ла viaџъ, шi ȣпȣ ȣшорȣ zîmвetȣ trekȣ пе бȣsеле sале.

Ea se хotърîse а fi îngiџitъ de валȣрi; dap Тъtарȣл о џinȣ strînsъ de враџȣ шi пȣ se пȣtȣ арȣпka în рîȣ... О пȣовъ disпераре шi maĭ амаръ о копrinse atȣпчi; шi 'ntр'ачеasta, ka о fiinџъ пердȣtъ, viktimъ а пепорочiреĭ, din kape пiчĭ тъkар kȣрsȣл апелор пȣ о пȣtea skъпа, пе kînd înчепȣ sъ se misче плȣta din локȣ, ea înчепȣ sъ kînte, maĭ mȣлt ka о певȣпъ, ачелȣ kîntekȣ, пе kape 'л аȣzise de ла оаре чiне, în копiлъриеа sa.

Iѕвite валѕрі̆, цеꝑтѕрі̆, pikite,
Sълчiĭ плеkate, ла воĭ mъ плîng;
Воъ dѕрерea-mĭ o sпѕĭ adînk,
Мартѕре mie пепорочite!..

Ажѕторѕ daцi-mĭ, ох! astъ datъ,
Ші 'п mормîntѕ̆ віе de a шĭ intpa,
În sîпѕл bostpѕ воĭ a skъпa
De astъ tpistъ ш'amapъ soaptъ!

Kît fokѕ̆ пе mine, че mъ воĭ фаче!..
De kît k'ѕпѕ̆ варварѕ̆ a mъ 'nsoцi,
Маĭ віне moapтъ воеsk a fi,
Saѕ̆ toatъ 'п пеаtpъ a mъ препаче;

Ш'atѕпчĭ пърiнцiĭ певіповатъ
М'ор шti ш'ор плîнце пе fiika лорѕ̆.!..
Паркъ mъ прinde ал морцiĭ fiорѕ̆,
Kît e de kpѕdъ peaoa mea soaptъ!

Іар tѕ Преа Nалtе, Черѕле Sfinte,
Fiĭ л'amea pѕgъ îndѕpъtopѕ̆,
Nепорочiteĭ dъ ажѕторѕ̆,
Каpе se poagъ аша fервіnte!...

Kîntekѕл аvesta, de шi dintp'ѕпѕ̆ пепtѕ̆ slъвitѕ̆ de sѕsпine шi kѕ o воче maĭ mѕлt stinsъ, ера înkъ dѕлче ла аѕzѕ̆, шi мелапkолika sa apmonie, însoцitъ de akopdѕл че 'л skotea mѕpшѕpa валѕрілор апеĭ, înfpѕmѕseцea kѕ deoseвіре шi însѕfleцia ачеле selватiче лokѕpĭ, de kape, kѕ toate аvestea, inima чеа de tigpѕ a

ръпitорȣлȣї eї ера înkъ neatinsъ шї рече ka пъmîntȣл. Singȣръ tȣртȣрела, пasъре kompъti-mitoape a inimiлор sfîшiete de dȣрере, лъsîndȣ-se de пе рamȣріле челе ȣskate a ле ȣпȣї арбȣре înвеkitȣ, sбȣра пе d'asȣпра ȣndeлор ka sъ беа апъ, шї întopkîndȣ-se iap înапої, ръsпȣndea пар'kъ ачesteї nenopoчite прin a eї kîntape, întonînd вочеа sa în pesȣnetȣл пъdȣрілор шї ал апелор. Nічї o fiinцъ алta пȣ se веdea п'înпреџiȣрȣ ka s'o aȣzъ saȣ s'o kompъtimiaskъ, kъпd ea îшї аръta пъsȣл шї disперарea ла aninї, ла пasърї, ла sълчії шї ла апеле рîȣлȣї!..

Тъtарȣл, рînжind din kînd în kînd, se ȣita kȣ niшte okї de sînџe kînd ла жȣпа fiikъ, kînd ла ȣndeле апеї, пе kape merџea плȣta чea de лemne лipite ȣпȣл лîngъ алtȣл шї d'asȣпра fiind aшtepnȣцї snoпї de tpestie шї de папȣръ, gȣвернatъ fiind прin miшkapea ȣпȣї лemпȣ aшezat întp'adins пentpȣ ачeasta.

Îndatъ че fiika лȣї Бogdan възȣ kъ se апропiase de челълалtȣ цертȣ, fъръ a пȣtea sъ se арȣпче în апъ, ȣitîndȣ-se kȣ disперape înапої, semъпа ka o вitъ, пе kape o dȣчеа sпре жȣngiepe!

O! Dȣmnezeȣлe! kît ера de tpistъ soapta a-чesteї feчoape, пе kape o înekъ лakpъmiле din пȣoȣ, înчetînd din kîntekȣл eї челȣ dȣрероsȣ!

Ea se maї ȣitъ iаръшi îndъръtȣ, kpezînd kъ поate чine-ва sъ fi simцit despre ръпiрea

eĭ; поate sъ fi înштiinцat пе пърintеле eĭ шi пе mamъ-sa Doamna, kape вор порni îndatъ o apmie sпpe a o sosi dȣпъ ȣpmъ шi a o skoate din ǵiapa inemikȣлȣĭ; dap toate aчeste kȣцетърĭ періръ kȣ totȣл îndatъ че вълȣ kъ întpe dinsa шi sперанцеле че o ’ntpeцinȣ пînачi se întindea ȣпȣ̆ sпaцiȣ̆ аша de depъrtatȣ̆ шi maĭ kȣ seamъ aчestȣ̆ impoptantȣ̆ piȣ̆ че ’л tpekȣse în пaptea чее-л-алтъ.

Oki eĭ ръtъчiръ ȣпȣ̆ minȣtȣ̆ în toate пърцiле sпepiaцĭ, ш’апоĭ se оприръ d’asȣпpa пъmîntȣлȣĭ, din kape kъpseръ niште fервinцĭ лakpime, ka шi kînd ap fi черȣt îndȣpape de лa dînsȣл шi de лa Тъtapȣ̆; dap ачела se ’n вершȣпа пар’kъ шi maĭ mȣлt, dînd fisionomii saле niште înkpeцitȣpĭ kpȣnte шi o kpȣzime че e aпевое de deskpis...

Ч’ap tpeввi dap ka sъ fakъ чine-вa ǵъsindȣ-se întp’o asemenea deплоpaвiлъ stape, пpekȣm se afлa atȣnчĭ aчeastъ tînъpъ шi sȣfepindъ kpeatȣpъ?.. Че ap ziче чine-вa despre aчeĭ oamenĭ kape ле плаче ka sъ fakъ din чeĭ neпopoчiцĭ o вiktimъ a лорȣ̆? a пpiвi kȣ endifepinцъ kȣm пepȣ̆ de misepie шi tikълошie?.. Odatъ, în timпi чеĭ ваpвapĭ, epa ȣпȣ̆ лȣkpȣ konsfinцitȣ̆ пpin oвiчeiȣ̆ шi лeцĭ konkista шi хръпipea dpeпtȣлȣĭ чeлȣĭ maĭ sлaвȣ̆ de kъtpe чeлȣ̆ maĭ tape шi a înжȣǵa пе oamenĭ ka пе doвitoaче лa kapȣл desпoцiлop чеĭ tipanĭ, însъ aчeasta kъzȣ kȣ desъвipшipe

прin леџеа лȣї Kpist, kape пȣмеште пе toцї oamenii fpaцї шi 'ї înвацъ a se iȣвi ȣnii пе алцiї!.. Леџеа лȣї Kpist tpiȣmfъ d'asȣпpa колоsȣлȣї че tîpa ла пiчоapеле лȣї попoлiї лiпsiцї de лȣminъ шi adeвъpata kpedinцъ. Кpȣчеа шi sînџеле maptipiлор, въpsat пentpȣ dpeпtate шi adeвъpȣ̆, kȣpъцї пъmîntȣл de чеjе че se петpekȣ în вekime, пpegъtind kалea лȣminei шi a чiвiлisaцiii че înчепȣ a se pевъpsa asȣпpa indiвidелор ш'asȣпpa попoлiлор!.. Че ap tpeвȣi dap sъ zічеmȣ̆ шi kȣm ap tpeвȣi sъ konsidepъmȣ̆ пе ачеї oameнї kape azї вор kъȣta a staвiлi înkъ instiтȣцiiле чеjе nedpeпte шi вapвape kape sȣgpȣmъ omeнipea kîцї-ва sekoлi шi în ȣpma лȣї Kpist, ачеї kape, fiind stъпîniцї de idoлiї лорȣ̆, пȣцin se gîndeskȣ̆ ла omȣ̆ шi ла sȣfepinцеле лȣї?...

Ши fiind kъ istopiea este ikoana tpekȣtȣлȣї, misiȣnea eї чеа înaлтъ este d'a пе faче ka sъ пе вedemȣ̆ gpeшaлеле шi pъtъчipea noastpъ, a вiчiȣi faпta чеа nedpeaпtъ, înkȣпȣnînd вiptȣtea, a înkȣpaџеа пpogpesȣл шi înfлopipea, fъkîndȣ-пе a пе îngpozi înшi-пе de desвiнъpї, de ȣpї шi de tot feлȣл de патiмї!.. adȣkîndȣ-пе aminte kъ пentpȣ ka sъ пpospepъmȣ̆ în kалea чiвiлisaцiii, se kade sъ fimȣ̆ dpeпцї, џепepoшї, влîнzї, sъ depъptъmȣ̆ ȣpa шi egoismȣл dintpe поі, sъ пȣ пе gîndimȣ̆ de kît ла вiпеле џепepалȣ̆, ла вiпеле fie kъpȣї indiвidȣ̆ ш'aл fie kъpii пaцiȣнї, ла

бінеле fраџілор ш'ал kопіілор nostpi, sъ плîn-
џетȣ̆ пе челȣ̆ непорочітȣ̆ ші sъ ажȣtъmȣ̆ пе челȣ̆ sлабȣ!.. Ачеаsta este doktpina лȣĭ Kpist ші аша tребȣіе sъ fimȣ̆ пеntpȣ а ажȣnџе ла о adeвъpatъ fepiчіpe!..

Ачеstea tребȣіе а не вені în minte de kîte орĭ istopiea не pепpesintъ tpekȣtȣл, kалаmitъџіле ші непорочіреа отȣлȣĭ, sȣfepinџа ші dȣpepea fpateлȣĭ saȣ̆ а ȣнеĭ sȣpopĭ а noastpъ, пеntpȣ kape вomȣ̆ пъstpa о лакpimъ de амopȣ̆ ші de komпъtimipe!..

Ast-fел tребȣіе ka inima noastpъ sъ fie atinsъ despпe tpista ші amapa soaptъ че sȣfepi fiika лȣĭ Bogdan, Domnȣл Молdовіiі!

Въzîndȣ-se dap пъpъsitъ de opĭ че ажȣtopȣ̆, ameninџatъ d'a'шĭ пъta нȣмеле, saȣ̆ пpintp'о барбаръ віоларе, а і se ръпі onoapea, пеntpȣ kape ap fi пpefipat mai біне moapte, а пepde ачееа че ȣnȣ̆ sȣfлetȣ̆ ш'о inimъ kape kpeште în віptȣte nȣ поате лъsa de kît odatъ kȣ віаџа, ачееа пеntpȣ kape nȣdoapea віpџinitъџіi se лȣптъ kȣ însȣ-шĭ inima în nasiȣnĭ, sпpe а ръmînea neatinsъ ші neîntinatъ, пе kape fpъџesimea fечоаpeĭ ші demnitatea ȣnȣĭ nȣme koseрватȣ̆ din пъpinџĭ în бътpînĭ, kаȣtъ а о пъstpa ka okiĭ, ka віаџа, ka челȣ̆ maĭ sfîntȣ̆ лȣкрȣ din лȣmе, fiind kъ în ачеĭ timпĭ patpiapkалĭ, kȣ kît tpъia omenipea maĭ în simплitatea мopsȣpiлор, kȣ atît nȣnea

преџȣ̆ віртȣџі ачestia!.. ea dap atȣnчї se вedea невоі-tъ а'шї алеџе ȣna din doȣъ: desonoapea saȣ̆ мор-mîntȣл!...

Жȣna fiikъ, лȣminatъ ka d'o чea maї de пе ȣртъ pazъ de sпеpанџъ, maї авea înkъ ȣнȣ̆ мiжлокȣ̆ пе kape se пȣtea pezema: singȣpa mîn-gîiepe чеї maї pъмъsese пentpȣ momentȣл de пе ȣртъ ал пeipi!...

Am zis ла kaпitȣл de maї 'nainte, kъ fiika de Domnȣ̆ epa înapmatъ de ȣнȣ̆ пȣmnaлȣ̆, пе ka-pe'л џinea înkъ askȣns sȣв вestmintele saлe.

Ачeasta epa чea maї de пе ȣртъ sпеpанџъ kape o maї џinea пpe пъmîntȣ̆!...

VIII.

Ceĭ doi gladiatorĭ.

Nічĭ апропіереа віжслii челii пзорзase, нічĭ ловіреа трънsnetзлзĭ detзпъторз, нз ва шішка пе шарпе din локзл съз, зnde se афлъ înколъчітз ка sъ se репаzse de аршіца soapeлзĭ, sзб зm-бра зnзĭ stежарз верde.

Шi maĭ алеs, deseptзл fiind патріеа sa, de-prins a se траце ліберз пе лîngъ цертiĭ рîзрі-лор de sзб поалеле лзĭ Чардір, а зmбла фъръ ка sъ gъseaskъ знз хотарз пеste nisinoaseлe kîm-niĭ а ле Тазрідеĭ, saз фъръ а'ĭ опрі чіне-ва тре-череа Перекопзлзĭ, а ръtъчі пе sзрфаца пъsteлор, kape se лъцеskз întpe апа Donзл шi 'ntpe Dnistpз, шi тзрбзрînd tot-d'азна пачеа лъкзіто-рілор de прin sateлe шi орашеле depъrtate de търцініле Езksiнзлзĭ, ізбind a se îngpona sзбt zona ачеasta de фербінціалъ, прекзm шi а se тîрî boiosз п'întpe пъdзpiле верdoase, de kape sîntз

mърџinite рîȣріле челе марї, Тътарȣл, ка шi шарпеле челȣ̆ fiorosȣ̆, ȣnde воеште se ашазъ; маї adese орї авînd dрепt înвълішȣ̆ нȣмаї черȣл, іȣвind ноаптеа kȣ несаџіȣ лȣmina stелелор шi а лȣнеї, kътре kаре ел îшї шi faче înkinъчіȣнеа!

Soareле fiind dар маї віне de о sȣлiџъ în sȣsȣ pedikatȣ̆, авіа înчепȣse а se потолі аршiџа чеа маре, în ал kъріia kȣрsȣ̆ toate віеџȣitoареле черȣ̆ резȣflаре шi челе маї мȣлte dормȣ̆ de osteneалъ.

Ел шi kȣрsiерȣл sъȣ̆, dȣпъ о goanъ atît de лȣngъ, fъръ а se опрі ш'а резȣfла ȣnde-ва, în-datъ че se възȣръ de чеа-л-алтъ парte а рîȣлȣї, fiind kъ аколо і se пърȣ лȣї а fi маї ла sigȣрȣ̆, хотърî sъ stea, dînd dрȣмȣ̆ kалȣлȣї sпре а паште.

Negрȣ ka ȣнȣ̆ шарпе, шi, прекȣм маї zise-ръмȣ̆, арматȣ̆ din kапȣ̆ пînъ 'n пічоаре, лȣнџitȣ̆ ла ȣмвра ȣнȣї арвȣре вътрînȣ̆ шi џiind înkъ kȣ о mînъ пе віktima sa лîngъ dînsȣл, прекȣм ар џine о пасъре sȣвt mînъ-і ka sъ нȣ звоаре, резȣfла kȣ tot пептȣл ръkoарea аерȣлȣї че о прimenia ȣndеле челе sпȣmoase а ле рîȣлȣї.

Ел se gîndia поаte ла dарȣл че'і ва faче stъ-пînȣл sъȣ̆ пеntрȣ ачеstȣ̆ impортantȣ̆ sервічіȣ̆, saȣ̆ чіne штie че алте kȣџеtърі îі okȣпа atȣнчї min-tea, kъчї нȣ zise нічї о ворбъ; ȣitîndȣ-se me-реȣ̆ ла жȣна прінчіпеасъ, шi fорма поаte în min-tea sa ачелȣ̆ парadisȣ̆ de fерічіре ал віеџії,

пentpв kape imaџinaџiea пopoлiлop de Opientв este foapte fekondъ!..

Opĭ kвm, eл se afлa atвnчĭ întpe visъpĭ шi peaлitate, kв okiĭ пe жвmъtate înkiшĭ, ka чeлв чe se afлъ întpe viaџъ шi moapte.

Apmъsapвл sъв, depprinsв a пaшte п'în пpeџiвpвл stъпînвлвĭ, nв se depъpta dekît mвлt пînъ лa zeчe пaşĭ, пentpв kъ întpe Tъtapв шi kaлвл sъв se afлa чea maĭ stpînsъ лegъtвpъ, шi вnвл шi aлtвл fiind fiĭ aĭ aчeлвia-шĭ лokв ш'aĭ aчeлii-a-шĭ kлime!

Eл dap dopmia saв se gîndia!..

Жвna fiikъ nв kвteza a faчe чea maĭ mikъ miшkape, niчĭ mъkap a pesвfлa; шi ea вitîndв-se kв okiĭ kînd лa чepв, kînd лa kвpsвл aпeĭ, peпeta în gîndв-ĭ pвgъчiвnĭ de toate ziлeлe.

Însъ oki eĭ, daka nв o înшeлa, пentpв kъ шi dînsa i se пъpea kъ epa întp'вnв visв, въzв înkъ din depъptape doĭ oamenĭ kълъpĭ kapi veniaв dent în dipekџiea вnde se gъsiaв eĭ, шi kapi, kînd se fъчeaв пevъzвџĭ, kînd iap se apъtaв din skoвopîшвл шi sвiшвл чe'л fopma tъpîmвл, ш'aпpo-пiindв-se, se пъpвpъ asemenea ka doĭ apxan-џeлĭ, înвpъkaџĭ în вestminte aлвe...

Ппinчiпeasa tpesъpi лa aчeasta; însъ se stъ-пîni kît пвtв d'a nв faчe вpe o miшkape, ka nв kвm-вa sъ se deшtenтe лeвл!..

Kълъpeџi-ĭ se aпpoпiеapъ ka лa въtaia sъ-

цeцiĭ de ачeastъ gрȣпъ, тъбърîтъ пe марцinea рîȣлȣĭ. Ȣнȣл dintpe eĭ ачestea zikînd:

— A! a! ia te ȣitъ Тътapiĭ кȣm aȣ тъбърîтȣ кȣ kaĭ кȣ mȣiepĭ!.. Бine нe вedemȣ akȣ sънъtoшĭ Moшiкȣлe!.. Ia sъ mi te gъteшtĭ къ цi a венit de лȣkpȣ!..

— Къ вine ziчĭ tȣ, Moшikȣлe!.. Ȣite-te, ȣчigъ-ĭ kpȣчea! — Op fi поate maĭ mȣлцĭ askȣншĭ аколо?.. Dap akȣ?.. adъogъ ачела kape întp'o zi tpeбȣia sъ fie fȣndatopȣл kaпiталeĭ чeлiĭ нȣoĭ a Pomînii!..

— Akȣ, iatъ чe: sъ мepцemȣ asȣпpъ-лe sъ'ĭ toнimȣ!..

— Nȣ tpeбȣe sъ мepцemȣ în лinie amîndoĭ, къ потȣ пpea вine sъ нe okoлeaskъ. Чine шtie kîцĭ sîntȣ!..

— Akȣ, în нȣmeлe tatълȣĭ шi aл fiȣлȣĭ, o sъ deskidemȣ noĭ бътълiea!..

— Къ нiчĭ вopбъ нȣ e d'a нe petpaцe!.. Лaсъ-мъ нȣmaĭ пe mine ka sъ мepg în fpȣнte; tȣ te веĭ aбate пe de чea-л-алтъ пapte, ka sъ eшĭ în спaтeлe вpъжmaшȣлȣĭ!.

Ast-feл amîndoĭ кълъpeцiĭ impровisapъ пe datъ планȣл de бътълie, шi пînъ a нȣ se despъpцi ȣнȣл de алtȣл, възȣpъ, kȣ mȣлtъ mipape, къ femeea, din пaptea agpesopiлop, пe kape o лȣasepъ dpeпt o femee a тътapȣлȣĭ, лe fъчea semнȣ din mîinĭ, ka kȣm лe ap ziчe: венiцĭ maĭ kȣpînd!..

— Fi-ва оаре ші asta вре о іспітъ, stъпîне?.. dap sъ'ї ꙋчіdemꙋ̆ пе toці, daka пе о піka în mîinï!..

— Ръшîї пе паче, Моцікꙋле! Каꙋtъ пꙋmaї sъ ле ешї în спате; везї de'ї околеште!..

— Апої, stъпîне, аї ꙋіtat къ ештї ръпітꙋ̆, zise челꙋ̆ жꙋпе kъtpe челꙋ̆ maї matꙋpꙋ̆.

— Че'шї пасъ! respꙋпse ачеsta; пічї къ'mї maї simцъ ръпіле!.. Пꙋ-te akꙋ ші fiї бъгъtорꙋ̆ de seamъ ла чееа че цї am zis.

— Nꙋ înainta преа mꙋлt, stъпîне, întpe dînшї; sꙋflъ пꙋmaї din kopпꙋ̆, daka еї bedea къ te îmпреsopꙋ̆ преа mꙋлцї връжmaшї!..

Ші пînъ а пꙋ se depъpta Моцікꙋ, ka sъ stpeбatъ kpîngꙋлецꙋл че se 'ntindea întp'о лatꙋpe а ачеstꙋї локꙋ̆, пеntpꙋ а skoate пе връжmaшꙋ̆ ka пе чербї în калеа лорꙋ̆, ші maї алеs ел abînd misiꙋпеа d'a'ї околі, Бꙋkꙋp se апропіасе de Тъtapꙋ̆, челꙋ̆ че înkъ пꙋ npinsese de штіpe desпpe венipea лꙋї.

Кꙋm ap тpeбꙋі dap а deskpi ачеаstъ sчепъ atît de спъimîntъtoape пеntpꙋ жꙋпа fiikъ, kînd Тъtapꙋл fꙋ deштеntatꙋ̆ ші se pedikъ în sꙋsꙋ̆, къчї aꙋzi tpoпъitꙋл калꙋлꙋї astꙋї stpeinꙋ̆.

Fisionomiea лꙋї, opї kît epa de selбatikъ, se înаспрі înkъ ші maї mꙋлt; oki-ї tꙋpбꙋpîndꙋ-se în kапꙋл лꙋї, înotaꙋ̆ întp'ꙋпꙋ̆ beninꙋ̆ de sînџe, ші fъkîndꙋ-ї poatъ îmпреціꙋpꙋ̆, kꙋm ші піпъіndꙋ-se

пе ла брîȣ, se desчinse de ȣnȣ mikȣ stpeangȣ, kȣ kape sokoti жȣпа fiikъ kъ врea a o sȣgpȣma... Dap ka fȣлцерȣл арȣnkîndъ-л пeste mijлokȣл eĭ, пentpȣ kъ n'авȣ timnȣ sъ o леце de mîi-nĭ, o ţipî îndatъ kъtpe калȣл sъȣ, че sta înшe-латȣ шi пe kape se apȣnkъ ka o пanъ dimпpe-ȣnъ kȣ dînsa. П'aiчĭ îĭ fȣ nȣmaĭ dpȣmȣл!.. în-kît, întp'o кліпъ ера sъ se fakъ невъzȣtȣ, kȣ toate ціпeteлe че skotea Iлiana, чеea че въzȣ ачеа-sta, шi kȣ toatъ iȣціaлa kȣ kape кълърeцȣл kpe-шtinȣ îшĭ pепezi калȣл ȣпpe a'л ажȣnцe dȣпe ȣpmъ.

În ачeastъ iȣціaлъ kȣ kape gonia Бȣkȣp пe Тъtapȣ, întinse îndatъ apkȣл шi fъkȣ a sбȣpa съціa-ta пe лîngъ ȣpeкiлe лȣĭ; dap калȣл ачеstȣia, întpe-kînd iȣціaлa fȣлцерȣлȣĭ, kȣ toatъ повара че o dȣ-чea пe dînsȣл, se депъpta meреȣ лъsînd mȣлt de-парte în ȣpmъ-ĭ пe кавалерȣл съцetъtopȣ, чeлȣ че nȣ пȣtȣ a цinti tokmaĭ în ȣпaтeлe fȣgъtopȣлȣĭ inemikȣ. Dap atȣnчĭ кавалерȣл întinse iapъшĭ kȣ iȣціaлъ apkȣл шi pепezi o adoȣa съціatъ!...

П'aчі n'aчі Бȣkȣp ера sъ'ĭ пеаpzъ пentpȣ tot-d'aȣna ȣpma!..

Eĭ! dap чine fȣ ачелa kape se пostъ în калеа Тъtapȣлȣĭ, че fъkȣ a se oпpi în лokȣ apmъ-sapȣл лȣĭ шi kape n'aчі ера sъ'ĭ stpъnȣngъ пen-tȣл kȣ vîpfȣл лanчеĭ, daka nȣ шi'л ap fi aвȣt kъпtȣшitȣ kȣ платоша sa чea de apamъ?..

Чine e ачелa kape smȣлце съціata din sȣo-

ръ-ĭ пе kаре о репеzі Тътаръл asъпра sa, шí плін d'о маре îndръsnіалъ віне asъпра лъĭ kъ мъчіъkа în мînъ ka съ'і sdробіаskъ kапъл, kînd ачеsta воіеште съ se апере, търgînd de ла чінgъtоаре-ĭ палошъл съŭ челŭ askъціtŭ?..

Чіне este ачела че însoцеште пе stъпînъл съŭ în лъпте atît de sînџероаse, în kаре Бъkър se deoseві ka ънŭ viteazŭ маре, fіъл лъĭ Лаіотъ челŭ вestitŭ?.. Ші astъ datъ, fiind de dînsъл kondъs пе пъмîntъл în kаре stъпînіа Бogdan Bodъ ші пе kаре 'л апъра din toate пътеріле în kontра Тъtаріlор, ел înaъgъръ zioa лъптеĭ, пъind мîініле пе fрîъл kалълъĭ tъtъреskŭ, челŭ че прін întîмпларе пърtа înkъ ла шолdъ-ĭ înвеninat-а съціаtъ, пе kаре о репеzise челŭ dintîĭ kавалерŭ; опрінdъ-л dар în лоkŭ ші sgъdъindъ-л din toatъ пътереа, îл fъkъ а înцenъkіеа ла пъмîntŭ, а цеме ші, tремърînd, а'шĭ da ълtіма resъfларе?..

Atъnчĭ Тъtаръл, kъ dъpepe вързînd kъ пердe пе челŭ маĭ въпŭ ал съŭ kърsіерŭ, neвoitŭ, desкълеkъ iъte, dînd asemenea жosŭ ші пе непорочіtа viktimъ че о dъчеа kъ dînsъл ші kаре atъnчĭ îшĭ пеpdъse simцірea, ръмîind ka моартъ!..

Ел înkръчішъ ferъл kъ ачеstŭ tеріьілŭ adверsарŭ ші лъпtа ціnъ ka вре о kîte-ва мinъte, kъ чеа маĭ апріnsъ fъріе ші înвершъnаре; de ші din doĭ nъ se пътеа sokoti de о kам datъ nічĭ ъnъл nічĭ алtъл înвins...

Ачеsta ера Моџikȣ, челȣ че ȣрmase întok-maĭ орdiniле џенералȣлȣĭ sъȣ!..

Пе kînd se ȣрma înkъ ачеstȣ kрînченȣ dȣелȣ întpe чеĭ doĭ лȣптъторĭ, ka niшte smeĭ, Бȣkȣр sosi în fȣga калȣлȣĭ ла локȣл лȣптеĭ.

Dap maĭ 'nainte d'a se angaџea шi dînsȣл întр'ачеasta, oki sъĭ fȣръ isвiџĭ de жȣна fечоаръ, палidъ шi desfigȣратъ, ал kъpiia вestmîntȣ o аръta ka kȣm fȣsese ешitъ dintр'o mînъstipe, шi kape se afла înkъ zъkînd fър de simџipe пе пъmîntȣ.

Бȣkȣр ръmase înmъpmȣpitȣ ла ачеastъ вedepe, шi kȣ toate kъ adesea opĭ kȣџetȣл пе sпȣne, пpintр'о пpesimџipe sekpetъ, че este sъ ni se întîmпле saȣ че вomȣ пъtimi în вiitopȣ, ал sъȣ, înkъ de ла înчепȣtȣл kълъtopiĭ ч'о întpeпpinsese, ĭĭ аръtase toate ачеstea!.. Ел пpiвi ȣнȣ eвeni-mentȣ înaintea sa, пе kape însъ нȣ fȣ în sta-pe sъ'л esпліче.

Въzînd tot-de odatъ kiпȣл ачелiĭ fечоаpe, пpekȣm o аpъtapъmȣ, înчепȣ sъ se fpече ла okĭ, пъpîndȣ-i-se kъ'л amъџeskȣ вedepiле.

Adesea opĭ нȣ tpeвȣieшte de kît ȣнȣ mi-нȣtȣ пentpȣ a se skimвa stapea лȣkpȣpiлop de maĭ mȣлt timпȣ!...

Întp'ачеasta Бȣkȣр ȣitase џinta пentpȣ kape вenise ачi.

Ел нȣ въzȣ maĭ mȣлt dinaintea okiлop sъĭ

пе Тътарзл челѕ̆ че п'ачі ера съ sпintіче în dозъ пе бравзл съѕ̆ skѕtiерѕ̆; чі възѕ kiпѕл, аерзл ші însѕші fiinца mipesiï sале, în ачеа biktimъ неопорочітъ!..

О! чіне поате deskpi fѕpiea de kape se апрinse ел ла ibipea ачеstѕї sпеktaklѕ пътрѕпзъторѕ̆?.. Чіне поате zіче че s'a петреkѕt înъѕпtрзл inimeï sале ла аfларea ачеліia пе kape ел о iѕбі ka biaца întp'o asemenea dеплорабілъ stape?.. Чіне за пѕtea deskpi ѕпа kîte ѕпа skimбареа тръsѕрілор fisionomiї sале ш'ачелѕ̆ аерѕ̆ de sepiositate, skimбatѕ̆ întp'o seлбътъчіе d'о ѕpъ pesбѕпъtoape, че ръsѕfла toatъ fiinца лѕї, atѕпчї, kînd възѕ, ka o insѕлtъ пештеаpsъ dѕпе faца sa, toate bisѕpiле sале de fepічіpe stingîndѕ-se ла bedepea ачеstеї жѕпе fiiче, маї мѕлt моартъ?..

Ел boi a sfîшіеа kѕ dinці пе ѕчіgaшѕл еї, пе kape îл bedea пѕмаї în ачелѕ̆ блеstematѕ̆ Тътарѕ̆, че тpебѕі съ kazъ biktimъ pesбѕпъpiї sале.

Лѕптъtopiї însъ tot se бътеаѕ̆, skoцînd skîntee din лoвitѕpa оцелѕлѕї ші a îmпѕмпъpiї че'шї da ѕпѕл алтѕia.

— Ласъ'л Моцikѕле пе mîna меа, zise ел kътре жѕпеле лѕптъторѕ̆, îл boi ѕчіde еѕ̆ пе tîлхарзл asta!

Ла sѕпеtѕл ьочеї че ел о posti, жѕпа fiikъ deskise okiї, ші пъpîndѕ-i-se kъ se afла din-

коло de mopmîntȣ̆, se ȣiцъ kȣ o kъȣtъtȣpъ sпе-piatъ în прецȣрȣ-ĭ, kpezînd kъ вedea пȣmaĭ ȣmбpa fidanџatȣлȣĭ eĭ, пentpȣ kъ'л шtiȣse moptȣ̆ în бътъліе, ші пentpȣ kape, ea se xotъpîse ka sъ intpe în mînъstipe...

Ea înkъ пȣ шtiȣse nimikȣ̆ desпpe челе че se пetpekȣse de kînd kъzȣse în amopџiaлa лешінȣлȣĭ; ші tot d'o-datъ aчestĭ лȣпtъtopĭ, astȣ̆ лokȣ̆ înfiopъtopȣ̆, kȣm ші apъtapea iȣбitȣ-лȣĭ eĭ Бȣkȣp, i se пъpea nіште пълȣчіpĭ de kape este moaptea okoлitъ...

Kpezîndȣ-se dap maĭ mȣлt în лȣmea чea л-aлтъ de kît în віаџъ, deskise okiĭ ші 'ĭ înkise iap de sпaimъ, пe maĭ пȣtînd пpіві івipea aчestop апаpiџiȣпĭ.

Бȣkȣp въzînd-o kъ ea a deskis okiĭ, stpigъ, maĭ mȣлt eшit din sine:—Іліano!.. Іліano!.. tȣ eштĭ?..

Іліana se ȣitъ înkъ odatъ asȣпpa лȣĭ ші dȣпъ ȣпȣ̆ minȣtȣ̆ de o kъȣtъtȣpъ sпepiatъ:—Dȣmnezeȣле! zise ea, oape Бȣkȣp fi-ва?. ax!.. Бȣkȣp!..

Тътаpȣл atȣпчĭ, въzînd kȣ disпepape kъ пȣ se maĭ пȣtea înпpotiві astop inemічĭ kpeштinĭ, skoase kȣ iȣџiaлъ ші kȣ adpesъ o sъџiatъ, se degaџe ȣпȣ̆ minȣtȣ̆ de adвepsapȣл sъȣ̆ din faџъ, ші вpȣ sъ o înfigъ în пeпtȣл жȣпeĭ fiiче, kape skoase ȣпȣ̆ џiпъtȣ̆ înfpikoшъtopȣ̆; dap Бȣkȣp, въzînd

ачeasta, ши maĭ тѕрбatŏ de kît пînъ atѕnчĭ, редikînd în sѕsŏ peпede бѕsdѕganѕл kape 'л ціnea пе sѕб maпtъ, ши tpîntind o ловiтѕpъ mopтaлъ în kaпѕл Тъtapѕлѕĭ, aчesta шовъi în лokŏ, pъkni din toatъ пѕtepea, вpѕ sъ se misчe ka sъ maĭ fakъ чe-ва, dap kъzѕ pestѕpnatŏ kît ѕпŏ бѕшteaпŏ, kѕ faца ла пъmîntŏ. Moціkѕ, de dinkоло, жѕпe, плin de neastîmпъpŏ ши пepъбdъtopŏ, îĭ dete ши ел чea maĭ de пе ѕpmъ a sa ловiтѕpъ, kape îĭ fѕ de ажѕns!..

Пentpѕ a deskpi însъ snasmѕpiле kѕ kape ачелŏ selбatekŏ цigantŏ îшĭ dete ѕлtima pesѕfлape, тpeбѕe a înfъцiшa taбловѕл челŏ maĭ kpѕntŏ, impesiѕпiле челе maĭ tepiбiле ши înfiopъtoape, de kape воim a skѕti пе лektopŏ..

Destѕл kъ mѕціpea aчestѕia fъkѕ sъ pesѕпe deseptѕл ши a se kѕtpemѕpa лokѕл sѕб dînsѕл!.. Ѕpлetѕл че 'л skoase epa întokmaĭ ka ал леѕлѕĭ, kape din че în че se пepde, de odatъ kѕ пepdepea sînцелѕĭ din вiпеле saле!.. Sînцеле dap îл подidi пе nasŏ ши пе gѕpъ, ши dînd okiĭ пeste kaпŏ, kape se пepdѕsepъ în fѕndѕpiле ѕпop gъѕпѕшetѕpĭ osѕasc, пъpea ѕпŏ monstpѕ îngpozitopŏ, ла a kъpѕia вedepe пѕmaĭ ap pъmînea чine-ва înkpemenitŏ!..

Moціkѕ îшĭ maĭ fъkѕ datopiea d'ал tîpî sѕбt ѕпŏ apбѕpe, ѕnde zъчea ши kѕpsiepѕл лѕĭ, пе

kape веninȣasa съцiatъ ’л a fost stpъпȣns maĭ dinainte.

Întp’aчeasta, Бȣkȣp шi Іліana ръшъseseръ ȣimiцĭ, ȣnȣл în врацеле алтȣia шi, fъpъ a skoate o ворвъ, amîndoĭ, пъpea kъ estasȣл din чe în чe se шъpeшte; okiĭ лорȣ̆, въpsîndȣ̆ лakpime, пъpeaȣ̆, pentpȣ ȣnȣ̆ minȣtȣ̆, kъ snȣnȣ̆ sȣfepinца inimeĭ ȣnȣл алтȣĭ, шъsȣpaȣ̆ dintp’o kъȣtъtȣpъ timпȣл de kînd se desпъpцiseръ, toate вȣkȣpiiле шi шȣлцȣшipea din виitopȣ̆; se апsopвeaȣ̆, se пpiвeaȣ̆ kȣ aчea atenцiȣne, ka kȣm лi s’ap пъpea kъ epa nȣmaĭ ȣnȣ̆ visȣ̆ întîлnipea aчeasta!..

Moцikȣ ȣitîndȣ-se ла dînшi плin de mipape, nȣ шtiea чe sъ zikъ шi чe sъ’шĭ înkinȣiaskъ!...

Eл nȣ kȣnoшtea înkъ чine epa aчeastъ жȣnъ fiikъ, пe kape o skъпase din mîiniле Тъtapȣлȣĭ, kȣ kape s’a fost лȣпtat, ka doĭ gлadiatopĭ!..

IX.

Dupǎ vijelie vine soare și dupǎ soare iar vijelie.

Ачeastъ zi, însoцitъ de atîtea întîmплърĭ трaцiче, шi kape нȣ fȣ dekît ажȣнȣл алтора maĭ mapĭ, epa kътpe sfîршitȣл eĭ.

Aktopiĭ de maĭ sȣsȣ̆, afapъ de Вачiȣ, челȣ̆ че, пentpȣ debotamentȣл kape 'л авȣse kътpe stъпînȣл sъȣ̆, în пpiвiнца fȣpъpiĭ жȣнеĭ fiiче de ла sînȣл пърinцeskȣ̆, kъзȣ aша de pъȣ̆ шi плъti kȣ капȣл îndpъsneaцa лȣĭ faптъ, тоцĭ чеiлалцĭ tpekȣpъ dintp'o лȣптъ kpînчeнъ шi disпepatъ ла o kȣлme de бȣkȣpie шi de o 'налтъ fepiчipe!..

Бȣkȣp шi Iliana, amanцĭ жȣнĭ, a ле kъpopa inimĭ, stpînse пpin niште легътȣpĭ sakpe, fopmate maĭ dinainte întpe dînшi, бъteaȣ̆ de o потpiвъ, шi dȣпъ че pъmasepъ kît-ва timпȣ̆ tpansпoptaцĭ de бȣkȣpie ȣпȣл în бpaцеле алтȣia, dȣпъ miĭ de ворбе dȣлчĭ че 'шĭ adpesapъ ла чеa dintîĭ demtentape a лорȣ̆, ka dintp'o ꙉitapцie, нȣmindȣ-se пpin челе maĭ amopoase нȣme; ел zikîndȣ-ĭ eĭ

dѕлчеа лѕї fрѕмѕseце, лѕmina okiлор шi лѕчеаfъ-рѕл віеці saлe!..; еа din парte-ї, akoперindѕ-л kѕ sърѕtърї шi репеtînd ачелеа-шї ворбе, чe лe posteskѕ̆ amanцiї în momenteлe întреведерii dѕпъ о лѕngъ desпърцiре, шi maї kѕ seamъ пentрѕ ачеа рекѕпоштinцъ kѕ kаре еа se gъsea лѕї datoаре; stpîngîndѕ-se atît de mѕлt ѕпѕл ла пепtѕл алtѕia, înkît апроапе ера d'а'шї перde pespiрареа, шi вѕзеле лорѕ̆, апропiate atît de des, pesпîndindѕ̆, ачелѕ̆ профѕmѕ̆, de kаре пѕmaї odatъ se 'mвatъ ѕпѕ̆ omѕ̆ în віаца sa, îшї postiaѕ̆, прin intервале, челе de maї sѕsѕ̆ zise; шi, пепѕtîndѕ-se desлiпi din враце-ле dekît dѕпъ о лѕngъ паѕsъ, în kаре fерiчiреа întona, întре dînшi, а anцелiлор арmonie шi kорdiaлitate, însfîршitѕ̆, se întоаpseръ kътре ачела че ера mартѕрѕ̆ ла atîtea а ле лорѕ̆ înврърцiшърї шi ворбе amороаse, kърѕia, dѕпъ tot dрепtѕл kѕвîntѕ̆, amîndoї ераѕ̆ datорї sѕkчеsѕл astѕї tpiѕmfѕ̆, saѕ̆ mîntѕiреа tineреї шi inoventeї feчоаре!..

Моцikѕ înkъ, kѕ tot estasѕл шi miрареа, de kаре fѕsese koпрins, în timпѕл прekît Бѕkѕр шi Iлiana ръmaserъ înврърцiшацї, пѕ лiпsi d'а'шї îпплiпi о datорie de konkeрantѕ̆, adekъ: d'а stpînце tpofeeле de пe kîmпѕл вътѕлii, desвръkînd пe Тъtарѕ̆ de чеea ч'авеа maї вѕпѕ̆ пe eл, а-ї лѕа арmеле прekѕm шi ekiпацiѕл kалѕлѕї, шi, înkъркîndѕ-шї samарѕл kѕm трeвѕeште, îї венiа

лѕї însѕ-шї sъ se mipe de ѕnde atîta dівъчіе пе ел!..

Kînd însъ se ’nkpedinцъ kъ ачeasta epa Іліана, пentpѕ kape stъпînѕл sъѕ̆ авѕsese ѕпѕ̆ tepiвілѕ̆ visѕ̆ шї пentpѕ kape, kiap pъnitѕ̆ din вътъліе kѕm se gъsise, fъkѕse o asemenea kълътopie ka s’o gъsiaskъ, îї вenia sъ saie în sѕsѕ̆ de вѕkѕpie!.

Dap чeea че însъ îл пѕпea în oape-kape mipape fѕ kъ въzѕ пе жѕпа fiikъ întp’o asemenea чiѕdatъ îmвpъkъminte, пе жѕmъtate fiind îmвpъkatъ kълѕgъpeшte шї жѕmъtate mipeneшte, шї хаіпіле de пе dînsa epaѕ̆ sfîшiete de atîta dpѕmѕ̆ шї atîta smъчinape, kѕm s’a fost лѕптat ka sъ se smѕлgъ din giapa пъgînѕлѕї...

Dѕпе пoptѕ-ї, ea пѕ semъпа a fi fiika ѕпѕї пpinчіпе, de шї fpѕmѕseцea eї ѕimise kѕ totѕл пе вietѕл Moцikѕ!..

Бѕkѕp îл пѕmi fpateле sъѕ̆, kompanionѕл sъѕ̆ челѕ̆ вpaвѕ̆, шї Іліана, апpopiindѕ-se de dînsѕл, îл лѕъ de mîinї шї ’ї mѕлцѕmi kѕ toatъ sinчepitatea ѕпeї inimї pekѕnoskъtoape.

Ел epa atѕпчї ѕпѕ̆ kopiлѕ̆ de вѕkѕpie; sъpia în sѕsѕ̆, îї вenia sъ цiпе, sъ stpiцe, saѕ̆ пoate kъ шї лъkpъmase în întîiѕл tpanspoptѕ̆, kînd въzѕ пе Бѕkѕp шї пе fidanцata sa kъ плinцeaѕ̆ шї se îmвpъцiшaѕ̆ kѕ atîta fpъцesime!..

Пъmîntѕл пap’kъ se înвîptia în лokѕ̆ kѕ dînsѕл; ел se asemъпа întokmaї ka ачела kape

înчепе a se trezi dѕпъ o лѕngъ веціе!,. Inima лѕї se ѕmfла de mîndpie шi de mѕлцѕmipe; fъчea înkъ tot feлѕл de ціѕpъminte în kѕцetѕл sъѕ kъ пentpѕ Бѕkѕp шi fiitoapea sa konsoaptъ îшї ва da kiap віаца, saѕ ва intpa шi în fokѕ...

Ел nѕ шtiea npin че ворве maї dѕлчї sъ ле pъsпѕnzъ, шi kѕm sъ'шї apate devotamentѕл de kape epa însпipatѕ; iap Бѕkѕp nѕ înчeta d'a'л nѕmi dpagѕл sъѕ Moцikѕ!..

Întpe алтеле, zise kъ nѕ trевѕieшte sъ плече a doѕa zi întp'o asemenea stape ka sъ meapgъ kѕ Iліana sъ se înfъцішeze ast-feл ла kѕptea пъpintелѕї eї; шi kъ, în deпъptape de o жѕmъtate zi, se afлъ nimte пъstopї konsînцeni kѕ dînsѕл, ла kape se ва dѕче ka sъ чеapъ de ла Dokiца вара sa npimapъ челе maї fpѕmoase шi skѕmne înвpъkъminцї пentpѕ dînsa!..

Бѕkѕp konsimцi ла ѕna ka ачeasta; шi'ї zise ka sъ meapgъ шi a se 'ntoapче ka fѕлцepѕл, fiind kъ ел шtiea kit de mѕлт Moцikѕ epa devotatѕ воinцелор saле шi nічї odatъ nѕ'i a amъцit sпepanцa!

Аша dap, soapeле nѕ anѕsese înkъ de totѕ, шi жѕneле skѕtiepѕ, înkъpkatѕ kѕ toate ачеле лѕkpѕpї de kape epa mîndpѕ, se apѕnkъ пe kaлѕл sъѕ челѕ ka ѕnѕ smeѕ, шi, iѕte, nopni sпpe naptea de ла ваде a pîѕлѕї, ka sъ se înanoieze a doѕa zi, sъ adѕkъ челе maї fpѕmoase шi пpe-

џioase înбpъкъminџĭ пentpȣ mipeasa лȣĭ Бȣkȣp.

Бȣkȣp, kape tpeбȣia sъ'л aштепte пînъ în zioa чee-л-aлtъ, лȣъ пe жȣпa шi fpȣmoasa Iліanъ de бpaџȣ шi se îndpeптapъ amîndoĭ kъtpe piȣ; aчi, kȣpsiepȣлȣĭ sъȣ, imitînd întokmaĭ чeea чe fъkȣse maĭ nainte Тъtapȣл, îĭ dete dpȣmȣл sпpe a tpeчe singȣpȣ înotȣ пe џepmȣл oпȣsȣ. Плȣta, kape înkъ se gъsia лa mapџinea aпeĭ, лe epa de ȣnȣ mape fолosȣ... Iліana шi Бȣkȣp se ȣpkapъ пe dînsa шi înчeпȣpъ a o mîna kъtpe miжлokȣл aпeлop!

Basȣл aлȣneka kȣ dînшi пe d'asȣпpa ȣndeлop чeлop înkpeџite a лe aчesteĭ aпe kȣpgînde, miшkîndȣ-se înчetineлȣ шi deпъptîndȣ-se din чe în чe пînъ лa чeлъ-л-aлtȣ џepmȣ, ȣnde, amanџiĭ, fъpъ a'шĭ întoapчe mъkap okiĭ îndъpъtȣ, вoiaȣ a ажȣnџe maĭ kȣpînd, ka sъ skaпe de aчeлȣ лokȣ kape nȣ лe пpesinta dinaintea okiлopȣ dekît opoape ш'ȣnȣ sînџeposȣ sпektakлȣ!

Eĭ плȣtiaȣ înkъ пe лa жȣmъtatea pîȣлȣĭ kape ĭ dȣчea maĭ mȣлt în жosȣл kȣpsȣлȣĭ sъȣ, шi însepapea, kъzînd ka ȣnȣ вestmîntȣ întȣnekosȣ, fъчea soapeлe neвъzȣtȣ dinaintea okiлop чe'л пpiвiaȣ; iap чepȣл, pepesintîndȣ-se întp'o koлoape foapte sȣблimъ, чe o peflecta maĭ kȣ deoseбipe ȣndeлe aпeĭ, kȣ лȣna despe o пapte шi steлeлe apъtîndȣ-se ka niшte kandeлe чe se aпpindȣ ȣna dȣпъ aлta, лъsa a se maĭ вedea poшite

марџініле ȣнȣї пȣорȣ ȣшȣрелȣ de ȣltimiле раze а ле soарелȣї апȣind. Тоаte ачеstea fъчеаȣ орі-sontȣл ші natȣра atît de плъкȣte. înkît ачеstї кълъtopї iȣбiџї, ka чеї dintîї навigatopї пе апе, ръmîneaȣ în estasȣ, kȣ okiї џintiџї kъtpe апȣsȣ, ші, kînd iї întoapserъ, maї ла ȣртъ, spre пар-tea џертȣлȣї stîngȣ, eї zъріръ пе Моџikȣ, go-nind în пȣterea калȣлȣї sъȣ, че se пердеа în-tр'ȣнȣ пȣорȣ de пȣлбере, dар kape, kȣ toate ачеstea, трimitea înkъ салȣтърї din mîinї kъtpe ачеia че формаȣ о grȣпъ atît de аmороаsъ în mіжлокȣл апелор!..

A! skȣmпȣле Моџikȣ, біне kȣвîntatȣ fie ачелȣ zелȣ de kape ера апріnsъ inima ta!.. Біне kȣвîntatъ fie iȣџiала de kape se afла în-soџitъ кълъtopiea ta, ші fie ka kît maї îngpaб sъ te поџї рeîntȣрna spre a adȣче лiniште în sînȣл ȣнȣї пъpinte че плînџе ші feрічіре ла доȣъ kpeatȣpї kape se iȣбeskȣ!...

Înчetȣ, înчetȣ ажȣnserъ ла џертȣл опȣsȣ. Întр'о клiпъ se deterъ пе пъmîntȣ, ȣnde о mȣлџime de обiekte tinepe пъреаȣ kъ însoџeskȣ пasiї лорȣ!..

Maї în sȣsȣ de ла локȣл ȣnde desбаркаръ eї se gъsea spre mîna dpeaптъ о вълчеа, sȣб поалеле ȣнȣї деалȣ търеџȣ, în ал къріia къпъ-tîiȣ se stpînџea о mikъ балтъ din skȣрџерea

плоілор saȣ din върsapea Sipetȣлȣї kînd venia пре mape.

Ачі niште neskapї tokmaї întindeaȣ mpe-жіле, чеї че neskȣiseръ neште ші рачї.

Жȣni nostpi sosiръ лîngъ ачeastъ gpȣnъ de neskapї kape se oкȣnaȣ ла лȣkpъ лоpȣ.

Kînd se апропіeаръ de dînші, ле dete ȣȣnъ вpemea; eї ле pesnȣnseръ kȣ поліtеџе:— mȣл-џȣmim dȣmneavoastpъ! віne aџі venitȣ sъnъtoші!..

Atȣnчї s'aшezapъ ka sъ gȣste penaosȣл ȣneї sepї деліchioase, пе mapџinea anеї, ла лȣmina fokȣлȣї че'л anpinseръ neskapiї, îndatъ че so-siръ eї.

D'ачі npiviaȣ ȣmbpeле kопачілор чеї înал-џї ші vekї ka лȣmea че se întindeaȣ ші se лȣнџіaȣ de ла о mapџine a anеї nîn ла чеа-л-алтъ, întokmaї ka niште џiganџї monstpȣoшї, iap pazeле лȣneї, stpeбъtînd npin desimea fpȣnzелор, pesnîndeaȣ ачеле лȣminї maџіче че veniaȣ a sъpȣta ȣnda apџintie, aвia легъnatъ de sȣflapea zefipілор!

Ръkoapea sepiї ȣpmatъ de sȣnetȣл kло-notелор de ла gîtȣл vitелор че s'aȣde în denъp-tapea kîmniеї npekȣm ші пе mapџinea pîȣpілор ачелȣ mikȣ sgomotȣ че'л лasъ neштії kînd sъpȣ afa-pъ din anъ, eko ал deaлȣpілор ші ал въілор, atîtea fpȣmȣseџї ші mipaџe nesnȣse че se iveskȣ de odatъ întpe лȣmina stелелор ші ȣmbpa пъmîn-

tѕлѕї, ачеле вісѕрї че ші ле поate креа imaџi-naџiea ѕнеї amante kape вegiazъ лîngъ џертѕ̆ întѕрнареа amantѕлѕї eї че întîpzie пе ѕndeле pîѕлѕї, saѕ̆ în kpîngѕл de пе марџinea sa, ѕnde mepsese sъ вîneze, ші afapъ d'aчeasta, мѕртѕра isвopѕлѕї, kѕpsѕл aпелор fъчеа пentpѕ dînшiї чea maї dѕлче ші amopoasъ apmonie; epa o ade-вършtъ imaџine a napadisѕлѕї ші a fepiчipeї!..

În miжлokѕл dap aчestop fpѕmѕseџї a ле înseprърiї ші în чepkѕл astop oamenї, чеї че пpegъtipъ îndatъ ѕнѕ̆ osпъџѕ̆ kîmпeанѕ̆ пе вepdeле tanetѕ̆ ал пъмîntѕлѕї ші ла лѕmina чea maџikъ a fokѕлѕї, жѕнi nostpi пpiimipъ a чina dinпpeѕнъ kѕ dînшi.

Înkinapъ kѕ kѕпa în sънъtatea tѕtѕлор ші fie kape пoftopia ѕнѕл алtѕia niшte ziле de fepi-чipe, dѕпъ oвiчeiѕл челѕ̆ вътpîneskѕ̆!.. Лѕapъ de dinaintea лорѕ̆ azima ka fѕлgѕл алвъ, пе kape o fpînsepъ în mîinї ші o îmпъpџipъ fpъџeшte întpe dînшi; пѕsepъ ла miжлokѕ̆ fepтѕpъ de пъstpъвї ші paчї, че ѕнiї neskapї neskѕisepъ în aчea zi; ші npin fopmѕла ѕнор ворве че oamenii de de mѕлt oвiчiнѕiaѕ̆ a posti ла înче-пѕtѕл meseлор; ші fie kape fъkîndѕ-шї maї întiї semnѕл kpѕчi, kontinѕapъ osпъџѕл kѕ mѕлtъ веселie, în kape nѕ лinsipъ d'a penetа ѕpъpї de kоло пînъ kоло, înkinînd kѕ kѕпa, ші чеї

maĭ бътрînĭ spsindŭ istoriĭ întîmплate din timпsріле de de mslt!..

Dsпъ sfîршitsл чinei, fie kape se skslъ în sssŭ fъkînd iaръшĭ semnsл krsчi шi se deпъrtъ spre a'шĭ kъsta kslksшsл пe пaжiштea чea вердe a iерьi, лîngъ tsлпina snor копачĭ.

Бsksр шi Iлiana, deпъrtîndş-se întр'aчestŭ kiпŭ de msлцimea чea-л-алтъ, ардеаŭ de dopinцъ d'a ворьi maĭ întins amîndoĭ, dsпъ o întреvederе ka prin minsne Dsmnezeeaskъ!

Iлiana înчeпs a'ĭ ziчe:

— Kît mъ simц de feriчitъ, Бsksре, sksmпsл meŭ Бsksр!... kъ te вьz, fiind kъ te шtieam mortŭ, dsпъ челе че asziseт!... Te шtieam astfeл!... dap asta, se вede kъ a fost nsmaĭ o черкаpe a Чepsлsĭ sпре a'mĭ ksnoaште inima despre цisрътîntsл че eŭ цi 'л am fъkst!... Ax! am плîns ks amъръчisne пердерea ta, isьitsл meŭ, шi nsmaĭ aчeastъ sîntъ ikoniцъ, kape o пъstrez de лa tine, mъ mîngiia în nenoroчiрĭ шi 'mĭ sшsра dsрерeа!..

Atsнчĭ ea, skoцînd ikoniцa пekape o пsрta лa sîns-ĭ ka snŭ taлismanŭ aпъръtорŭ de челе реле, fъks dinпresпъ ks Бsksр semnsл krsчi шi o sъrstaръ amîndoĭ.

— Пsterea Sîntsлsĭ, respsnse Бsksр, a fost ks tine, isьita mea Iлianъ! пsterea Sîntsлsĭ ne a fost шi ne ва fi tot d'asna întр'aжstорŭ!...

Atȣnчĭ eĭ, înkъ kȣ лakpime de бȣkȣpie în oki лорȣ̆, deskpiseръ kȣ de amъnȣntȣл челе че лi s'a fost întîmплat de ла despърцipe-a-ле.

Бȣkȣp sпȣse Iлiani stapea лȣkpȣpiлор шi kȣm s'a sfîршit pesбoiȣл че tatъ-sъȣ̆ 'л a пȣptat în kontpa лȣĭ Epdeлi Miклошȣ̆; kȣm s'a înkeeat пачеа kȣ kondiцiĭ опорабiле; че feл eл kъzȣse pъnitȣ̆ întp'ачеstȣ̆ pesбoiȣ̆ kȣ Boeвodȣл Tpansiлвa-niĭ; kȣm Moцikȣ 'i a fost dat mînъ de ажȣторȣ̆ kînd eл se afлase okoлitȣ̆ de вpъжmашĭ kape жȣpa-seръ пeipea лȣĭ, fiind kъ eл fȣsese челȣ̆ maĭ viteazȣ̆ шi ле fъkȣse mapĭ stpikъчiȣnĭ în oame-nĭ; kȣm pesпîndipъ eĭ вopбa kъ eл a mȣpit de mîna лорȣ̆, пentpȣ kъ fiȣл лȣĭ Лaiotъ Бasapaбȣ̆, ĭi îmпoвъpase de pȣшine, înбingîndȣ-ĭ tot-d'aȣna шi eĭ вoipъ ka пpin pъspîndipea вopбeлop, kȣm kъ eл a fost înвinsȣ̆ шi ȣчisȣ̆ de eĭ, sъ шteapgъ afpontȣл шi pȣшinea de пe faцъ-ле! Sпȣse toate пînъ ла чea din ȣpmъ; kȣm чepkъ aчeлȣ̆ dopȣ̆ пentpȣ dînsa, de nȣ se пȣtea stъпîni; шi kȣm în miжлokȣл бъtълii челii înfokate eл nȣ вedea dinaintea okiлop sъĭ de kît kiпȣл eĭ че ĭi da ȣnȣ̆ nȣoȣ̆ kȣpaцiȣ̆ шi пȣtepe!... Deskpise ачеea че a fost вътȣt despe dînsa în вisȣ̆, kȣm a fost пleкapea лȣĭ dinпpeȣnъ kȣ Moцikȣ, ka sъ вie ла kȣptea пъpinteлȣĭ eĭ ka sъ o gъsiaskъ шi a'шĭ înплini fъgъdȣiaлa datъ de a o чepe în kъsъtopie!...

Іліana îi арътъ asemenї stapea сї de tpisteце kînd a аѕzit kѕm kъ kъzѕse în бътълie ші тоцї îi sпѕneaѕ kѕ înkpedinцаpe kъ ел este moptѕ!.. Sпѕse че a sѕfepit ea d'atѕnчї ші лаkpiміле че ле a fost върsat; kѕm npin înцелеџере kѕ пърintеле konfesopѕл eї fѕ хотъpîtъ d'a мерџе ла o mînъstipe, ka пічї odatъ sъ nѕ maї вazъ kinѕ de бърбatѕ în лѕme; kѕm îшї fъkѕse toate прегътiріле; bestmintеле че se aflaѕ пе dînsa; мерџереа eї în ліbezї sпре a se pѕga în singѕpъtate, ka sъ nѕ fie аѕzitъ ші въzѕtъ de nimenї; ші însfîpшit, kѕm a kъzѕt npinsъ în mîiніле Тътарѕлї... — Opї че pъѕ, iѕбita mea, adъogъ ел, e de mѕлte opї sпре біnеле nostpѕ, ші kînd Черѕл boieште, пе skanъ din toate!.. Требѕе a мѕлцѕmі Sîntѕлѕї!.. Soaреле în natѕpъ e мѕлт maї dѕлче dѕnъ o віжеліе tpekѕtъ; ші віаца noastpъ se aseamъnъ kѕ kѕpsѕл timnѕлѕї, în kape, dѕnъ o віжеліе віне soape ші dѕnъ soape іаръші віжеліе!..

Ачі eї se опріръ ѕnѕ momentѕ ka sъ se ѕite ѕnѕл ла алтѕл ші amîndoї sъ kontіmnле a ноцџії fpѕmѕseце, în ачeastъ smълtatъ вале, kînd nіште ѕшорї абѕрї se легъnaѕ ka ѕnѕ вълѕ de gazѕ пе d'asѕnpa апеї чеї ръkopoase, ші пе kape, a aepѕлѕї miшkape îi fъчеа a se лъsa maї мѕлт în жosѕ, ръtъчind ші перzîndѕ-se neste sѕpfaца елеmentѕлѕї челѕї ѕmedѕ!